

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 K 010667 19 Kžk
Sarajevo, 11.04.2019. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Vesne Stanković-Ćosović kao predsjednice vijeća, Nidžare Zlotrg i Dragana Čorlije, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Amele Kešan kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih T. N. i T. E., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a po optužnici Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona broj T03 0 KTRZ 0012168 97 od 20.08.2014. godine, koja je potvrđena dana 01.09.2014. godine, a izmijenjena na glavnom pretresu dana 12.05.2015. godine, nakon održanog pretresa dana 11.04.2019.. godine u prisustvu federalnog tužitelja Halilović Muniba, optuženog T.N. i njegovog branitelja B. S., advokata iz Ž., optuženog T. E. i njegovog branitelja Š. Š., advokata iz Ž., donio je i dana 16.04.2019. godine javno objavio:

P R E S U D U

OPTUŽENI:

1. T. N. zv. „Š.“ sin R. i majke R. rođene H., rođen godine u Ž., gdje je i nastanjen, u naselju G. broj, JMB:, državljanin BiH, Bošnjak, po zanimanju radnik, nezaposlen, pismen sa završenih osam razreda osnovne škole, oženjen, otac dvoje djece, bivšu JNA služio 1986. godine u K., nema čin vojnog starješine, vodi se u vojnoj evidenciji u Ž., lošeg imovnog stanja.

2. T. E. zv.„T.“ sin H. i majke K. rođene M., rođen godine u Ž., gdje je i nastanjen, u ulici S. p. broj, JMB:, državljanin BiH, Bošnjak, po zanimanju radnik, nezaposlen, pismen sa završenih osam razreda osnovne škole, oženjen, otac dvoje djece, bivšu JNA služio 1988./1989. godine u H. N., nema čin vojnog starješine, vodi se u vojnoj evidenciji u Ž., lošeg imovnog stanja

KRIVI SU

što su:

Za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini, u septembru 1992. godine, u vrijeme oružanog sukoba između ARBiH VRS, kao pripadnici ARBiH, iako su bili svjesni i znali da svojim radnjama civilu nanose ozbiljne povrede i duševnu bol i patnju, te vrijeđaju njegovo dostojanstvo, što su i htjeli, postupali suprotno odredbama člana 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, te člana 4. stav 1. i 2. tačka g) Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju od 12.08.1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), tako što su:

U noći godine, oko ... sati, obučeni u maskirne vojne uniforme i naoružani puškama, sa još jednim NN naoružanim vojnikom, došli pred kuću civila P. M., u ulici O. r. b. u Ž., te predstavljajući se kao policija zahtijevali od P. M. da im otvori vrata, a kada im je P. M. otvorio vrata, T. E. je repetirao pušku i uperio prema P. M., te psujući mu srpsku majku naredio da izađe napolje iz kuće, a nakon što je P. M., usljed straha po vlastiti život, pozivajući u pomoć, zalupio i zaključao vrata, te pobjegao u kupatilo, T. N. i T. E., pucajući iz vatrenog oružja u vrata i prozore i primjenom sile, razvalili ulazna vrata, ušli u kuću i pronašli P. M. u kupatilu, da bi ga zatim T. E. povukao u kuhinju i oborio na trbuh, te stajući nogom na njega, udarao ga kundakom puške po raznim dijelovima tijela, a zatim mu usta cijevi automatske puške prislonio na potiljak, te cijev izmakao i ispalio nekoliko hitaca pored njegove glave, a potom, dok je M. ležao na podu, T. E. iz peći izvadio lugaru i na njega posuo pepeo, dok je T. N. za to vrijeme u unutrašnjosti kuće tražio novac i vrijedne predmete, povremeno prilazeći M. udarajući ga kundakom puške po tijelu, na koji način su mu nanijeli lake tjelesne ozljede u vidu nagnječno - razderne rane u predjelu čela, krvnog podljeva ispod orbita oba oka, krvnog podljeva na stražnjoj strani grudnog koša obostrano i krvnog podljeva u predjelu obje nadlaktice i obje podlaktice, da bi potom, sa P. M. došli do garaže, odvalili vrata na garaži i u vozilo marke „Z. 101“ vlasništvo P. M. ubacili televizor, meso iz zamrzivača, rakiju i druge stvari koje su prethodno uzeli iz njegove kuće, nakon čega su se navedenim vozilom i stvarima udaljili iz dvorišta u pravcu stadiona „S.“,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava, za vrijeme oružanog sukoba i rata u Bosni i Hercegovini, nečovječno postupali prema civilu i izvršili pljačkanje imovine civila,

čime su kao saizvršioc, počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, pa ih sud, uz primjenu navedenog zakonskog propisa i članova 41. stav 1., 42. tačka 2) i 43. stav 1. tačka 1) istog zakona,

O S U Đ U J E

OPTUŽENE T. N. I T. E. NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD PO 1 (JEDNU) GODINU I 8 (OSAM) MJESECI

Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, oštećeni P. M. se sa imovinskopravnim zahtjevom upućuje na parnični postupak.

Na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, optuženi se oslobađaju dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, tako da troškovi koji se odnose na prvostepeni postupak i postupak odlučivanja po žalbi protiv prvostepene presude, kao i svi troškovi njihovih branitelja po službenoj dužnosti, padaju na teret budžetskih sredstava Kantonalnog suda u Tuzli, dok ostali troškovi krivičnog postupka koji se odnose na pretres pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, padaju na teret budžetskih sredstava ovog suda.

O B R A Z L O Ž E N J E

Optužnicom Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona broj T03 0 KTRZ 0012168 97 od 20.08.2014. godine, koja je potvrđena dana 01.09.2014. godine, a izmijenjena na glavnom pretresu dana 12.05.2015. godine, optuženim T. N. i T. E., stavljeno je na teret da su učinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ).

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 010667 14 K od 18.07.2016. godine, optuženi T. N. i T. E. oglaseni su krivim za krivično djelo za koje su i optuženi, te im je izrečena kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine optuženom T. N., a 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci zatvora optuženom T. E..

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 03 0 K 010667 16 Kž od 14.07.2017. godine, osobna žalba optuženog T. N. odbijena je kao neosnova, a žalbe branitelja optuženih T.N. i T. E. i osobna žalba optuženog T. E. djelimično uvažene, presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 010667 14 K od 18.07.2016. godine ukinuta i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Nakon ponovnog suđenja prvostepeni sud je donio presudu broj 03 0 K 010667 14 K 2 od 23.04. 2018. godine, kojom su optuženi T. N. i T.E. oglašeni krivim zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ i osuđeni na kazne zatvora i to optuženi T. N. u trajanju od dvije godine i optuženi T.E. u trajanju od dvije godine i šest mjeseci.

Rješenjem Vrhovnog suda FBiH broj 03 0 K 00667 18 Kž 2 od 25.10. 2018. godine, djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženih T. N. i T. E., ukinuta je presudu Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 010667 14 K 2 od 23.04. 2018. godine i određeno održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom FBiH.

Na pretres pred ovim sudom je po pozivu pristupio svjedok optužbe oštećeni P. M. u pratnji stručnog savjetnika, psihologa Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona K.L., kao podrške, pa nakon što je svjedok izjavio da je rekao sve što je znao, te nakon izjašnjenja federalnog tužitelja da je oštećeni pozvan od strane suda, da je od kantonalnog tužiteljstva upoznat o dosadašnjem otežanom njegovom ispitivanju, smatra da nema smisla ponovo ga ispitivati i saglasio se sa preuzimanjem i čitanjem njegovih iskaza. Branitelj optuženog T. N.se izjasnio da je svjedok-oštećeni P. iscrpno ispitan od svih članova vijeća i od strane odbrane i da ga odbrana optuženog T. N. neće ispitivati. Branitelj optuženog T.E.se izjasnio da bi svjedoka-oštećenog P. ispitao unakrsno na sve one okolnosti za koje bude smatrao potrebnim. Nakon izjašnjenja oštećenog P. da je imao dva moždana udara i to prije tri i prije jednu godinu, zbog novonastale situacije vijeće je odlučilo da se svjedok-oštećeni ne sasluša, već da se preuzmu svi zapisnici o njegovom saslušanju o čemu su se saglasili federalni tužitelj, branitelji optuženih T. N. i T.E.i ovi optuženi.

Nakon toga na održanom pretresu pred ovim sudom, na osnovu člana 332. stav 2. ZKP FBiH, prihvaćeni su dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka, pa su kao dokazi optužbe pročitani iskazi svjedoka: H. M. i Č. M.. sa zapisnika o glavnom pretresu pred Kantonalnim sudom u Tuzli održanom dana 01.10.2015. godine, zatim svjedoka H. M. dat u MUP TK broj 08-02/-6 od 08.11.2011. godine i u tužiteljstvu na zapisnik broj T03 0 KTRZ 0012168 97 od 07.11.2012. godine, svjedoka Č. M. datog na zapisnik o saslušanju MUP-a TK broj 08-02/3-6 od 08.11.2011. godine, zatim iskazi svjedoka G. R., Š. M. i M. I., datih na zapisnik o glavnom pretresu od 16.10.2015. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka G.R. dat na zapisnik u Kantonalnom tužiteljstvu u Tuzli broj T03 0 KTRZ 0012168 97 od 26.03.2013. godine, te zapisnik o saslušanju svjedoka Š. M., dat

u MUP-u TK broj 08-02/3-6 od 09.11.2011. godine, zapisnik o saslušanju M. I. dat u MUP-u TK broj 08-02/3-2 od 13.09.2012. godine, zatim zapisnik sa glavnog pretresa o saslušanju svjedoka-oštećenog P. M. od 23.10.2015. godine, zapisnik o saslušanju oštećenog P. M., dat u MUP-u TK broj 08-02/3-6 od 02.11.2011. godine, te zapisnik o saslušanju svjedoka- oštećenog P.M. pred Kantonalnim tužiteljstvom u Tuzli pod brojem T03 0 KTRZ 0012168 97 od 13.06.2013. godine, zatim iskaz vještaka sudske medicine dr. T.V. sa zapisnika o glavnom pretresu pred Kantonalnim sudom u Tuzli od 05.11.2015. godine, kao i pismeni nalaz i mišljenje vještaka sudske medicine dr. T. V. od godine.

Pored toga su prihvaćeni i iskazi svjedoka I. B. dat na zapisnik MUP-a TK broj 08-02/3-6 od 04.01.2012 godine, zatim svjedoka M.F., dat na zapisnik u MUP TK broj 08-02/3-6 od 08.11.2011. godine, iskaz svjedoka M. R., takođe dat na zapisnik kod MUP-a TK broj 08-02/3-6 od 17.11.2011. godine i njegov iskaz (M. R.) dat u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona na zapisnik broj T03 0 KTRZ 0012168 97 od 20.03.2013. godine, te iskaz svjedoka P. S. dat na zapisnik u MUP-u TK broj 08-02/3-6 od 02.11.2011. godine, koji iskazi su pročitani i na glavnom pretresu pred Kantonalnim sudom u Tuzli u smislu člana 288. stav 2. ZKP FBiH, iskaz vještaka neuropsihijatra dr K. B. sa zapisnika o glavnom pretresu od 21.12.2015. godine, naredba Kantonalnog suda Tuzla broj 03 0 K 010667 14 K od 27.11.2015. godine.

Takođe su preuzeti i materijalni dokazi optužbe i to: fotokopija „Službenog lista RBiH“ broj: 50 od 28. decembra 1995. godine, u kome se nalazi Odluka o ukidanju ratnog stanja, fotokopija „Službenog lista RBiH“ broj 1 od 09. aprila 1992. godine, u kome se nalazi Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti, zatim fotodokumentacija MUP TK broj 08-05/3-8-04.6-1-457/11-POV od 09.11.2012. godine, to je fotodokumentacija lica mjesta gdje se događaj odigrao, izvodi iz matične knjige rođenih za T. N. i za T. E., izvod iz kaznene evidencije Policijske uprave Ž. od godine za T. N. zv. „Š.“, izvod iz kaznene evidencije Policijske uprave Ž. za T. E., zatim akt Ministarstvo... Sektor POV broj od .. godine, akt Ministarstva Sektor ..., broj ... od ...godine, izvod iz knjige dnevnih događaja na dan kada se desio kritični događaj, naredba za vještačenje vrste i težine tjelesnih povreda Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona od 12.10.2012. godine, zatim akt Policijske uprave Ž. broj ... od .. godine, naredba komadanta VRS od godine sa oznakom Haškog tribunala 06220-1210, Odluku o formiranju VRS („Službeni glasnik Spskog naroda“ broj 6/92) sa oznakom Haškog tribunala broj 00447443, medicinska dokumentaciju na ime P.M., a koja se sastoji od uputnice specijalisti Doma zdravlja u B. od ... godine uz nalaz i mišljenje ljekara specijaliste od ... godine, uputnica specijalisti izdata od Doma zdravlja B. od .. godine sa nalazom i mišljenjem specijaliste od ...godine, prijava o nesreći na poslu od ...godine izdata od KMC Dr M.M. T., Dom zdravlja Ž., Dispanzer hitne pomoći.

Pored toga su prihvaćeni i pročitani dokazi odbrane optuženih izvedeni u toku pristupka pred prvostepenim sudom i to iskaz svjedoka N. Z. dat na glavnom pretresu dana 05.02.2016. godine, iskaz svjedoka F. S. dat na glavnom pretresu dana 14.03.2016. godine, iskaz svjedoka P. Z. i J. M. sa glavnog pretresa od 08.04.2016. godine, T.Š. sa zapisnika o glavnom pretresu od 25.02.2016 godine, svjedoka L. M. sa glavnog pretresa od 18.05.2016. godine, svjedoka Z.N. sa glavnog pretresa od 15.06.2016. godine, te iskazi svjedoka F.N., sa zapisnika o glavnom pretresu od 27.12.2017. godine, K. E., K.H., S. R., Đ. I., H. N., M. Za. i M.S. sa zapisnika o glavnom pretresu od 26.01.2018. godine, zatim iskazi svjedoka T. M. i I.A. sa zapisnika o glavnom pretresu od 05.02.2016. godine i svjedokinje I. A. sa zapisnika o glavnom pretresu od 13.02.2018. godine, iskazi svjedoka M. S. sa zapisnika o glavnom pretresu od 08.04.2016. godine, iskaz svjedoka Z. S. sa glavnog pretresa od 08.04.2016. godine te iskazi svjedoka Š. S. i I. A. sa zapisnika o glavnom pretresu od 13.02.2018. godine, te iskazi svjedoka B. M. i I. A. sa zapisnika o glavnom pretresu od 08.03.2018. godine, zatim iskaz svjedoka oštećenog P. M. sa zapisnika o saslušanju svjedoka MUP-a T. od ... godine, te njegov iskaz dat na zapisniku o saslušanju Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona broj T03 0 KTRZ 001216897 od 06.11.2012. godine i njegov iskaz dat na zapisniku o glavnom pretresu od 15.06.2016. godine.

Prihvaćeni su i materijalni dokazi koje je sud pribavio službenim putem i to: Dnevnik događaja Policijske stanice Ž. iz ... i godine u ovjerenoj kopiji broj od ... godine i originalna dokumentacija koja se odnosi na Dnevnik događaja Policijske stanice Ž. za vremenski period .. godine, zatim original Protokola Doma zdravlja Ž. za vremenski period 1... godine i akt MUP TK Policijske uprave Ž. broj od godine.

Takođe su preuzeti i prihvaćeni materijalni dokazi odbrane T.E. i to, iskaz vještaka sudske medicine K. dr. R., koji je po naredbi Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 010667 14 K od 15.06.2016. godine, a na prijedlog odbrane navedenog optuženog izvršio vještačenje na okolnosti vrste i težine povreda kod optuženog T. E., zbog povreda koje je zadobio prilikom ranjavanja, a na osnovu medicinske dokumentacije koju čini otpusno pismo UKC T. od .. godine, zatim i pohvala za vojnika T. E. od ... godine.

Nadalje su preuzeti i pročitani zapisnici o saslušanju optuženih T. N. i T. E. kao svjedoka datih na glavnom pretresu pred Kantonalnim sudom u Tuzli dana 22.06.2016. godine.

Pored toga su preuzeti materijalni dokazi odbrane optuženog T.N. i to: pismeni podnesci branitelja optuženog T. N. broj od ... godine, Policijskoj upravi Ž. i njihov odgovor PU Ž. broj od ...godine, ovjerena kopija pri Službi ... Općine Ž., broj ... od ... godine, pismeni podnesak branitelja optuženog T.N. broj ... od ... godine dostavljen Domu zdravlja Ž. u vidu zahtjeva za dostavu informacija, i podnesak

istog branitelja broj branioca broj ... od ...godine, dostavljen UKC T. u vidu pismenog zahtjeva za dostavu informacija, odgovor Službe za kancelarijsko arhivsko poslovanje UKC T. broj od ... godine zatim ovjerena kopija pri Službi .. Općine Ž. broj ... od ... godine, podnesak branitelja optuženog T.N. broj ... od dostavljen UKC T. u vidu pismenog zahtjeva za dostavu informacija, te odgovor UKC T. broj.... od ... godine, zatim ovjerena kopija akta Službe za opću upravu i društvene djelatnosti Općine Ž. broj 37697/2 od 15.12.2017. godine, pismeni podnesak branitelja optuženog T. N. broj od godine, dostavljen Ministarstvu u vidu pismenog zahtjeva za dostavu informacija, te odgovor Ministarstva broj od godine, ovjerena kopija pri Službi ... Općine Ž. broj ... od ... godine, zatim podnesak branioca optuženog T. N. broj ... od ... godine, Policijskoj upravi Ž. u vidu zahtjeva za dostavu informacije i odgovor PU Ž. broj ... od ... godine, ovjerena kopija pri Službi ..Općine Ž.. broj ... od ... godine, podnesak branitelja optuženog T. N. broj od godine podnesen Općinskom sudu u Živinicama u vidu zahtjeva za pribavljanje informacija o vođenju krivičnog postupka protiv T. N. i T. E., te njihov odgovor broj 033-0-Su-17-000022-215 od 01.12.2017. godine, ovjerena kopija pri Službi... Općine Ž. broj ... od ... godine, zatim podnesak branitelja optuženog T. N. broj od godine, dostavljen JP „Elektroprivreda BiH“, „Elektrodistribucija“ Tuzla, Poslovna jedinica Ž. te njihov odgovor broj od ... godine, zatim ovjerena kopija pri Službi.. Općine Ž., broj ... od ... godine, podnesak branitelja optuženog T. N. broj od ... godine, podnesen Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona u vidu zahtjeva za dostavu informacija, te njihov odgovor broj T03 0 KTRZ 0012168 97 od 20.11.2017. godine u vidu dostavljanja traženih informacija, ovjerena kopija pri Službi... Općine Ž.. broj ... od ... godine, podnesak branitelja optuženog T. N. broj ... od ... godine, podnesen Kantonalnom sudu u Tuzli u vidu zahtjeva za dostavu informacija, i njihov odgovor broj 003-0-Su-17-000861 od 22.11.2017. godine, ovjerena kopija pri Službi... Općine Ž. broj od ... godine, podnesak branitelja optuženog T. N. broj ... od ...godine podnesen Kantonalnom sudu u Tuzli u vidu zahtjeva za kopiranje i dostavu isprava stranaka u predmetu Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 010667 14 K, i njihov odgovor broj 03 0 K 010667 17 K 2 od 07.12.2017. godine u vidu dostavljanja traženih informacija, ovjerena kopija pri Službi ... Općine Ž. broj ... od ... godine, zatim podnesak branioca optuženog T.N. broj ... od ... godine, dostavljen JP„BH Telecom“ Direkcija T., i njihov odgovor broj ... od .. godine u vidu obavijesti da je zahtjev stavljen u proceduru, i odgovor JP „BH Telecom“, Direkcija T. broj ... od ...godine, ovjerena kopija pri Službi ...Općine Ž. broj ... od ... godine i ovjerena kopija pri Službi...Općine Ž. broj ... od godine.

Nakon peuzimanja dokaza, federalni tužitelj se izjasnio da nema primjedbi na preuzete i prihvaćene dokaze, dok je branitelj optuženog T.N. prigovorio zakonitosti dokaza koja se odnosi na izvode, uvjerenja Doma zdravlja i dnevnik događaja Policijske Stanice Ž., na koje je ukazano na glavnom pretresu dana 27.03.2018. godine i u žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, (stranica 96. paragraf 260. do stranice 99. paragraf 281.)

ukazujući da nedostaje izvor, vrsta i porijeklo načina pribavljanja dokaza, te se i optuženi T. N. pridružio prigovoru svog branitelja. I branitelj optuženog T. E. se pridružio pomenutom prigovoru, navodeći da se isti dokazi odnose i na njegovog branjenika, pa se i optuženi T. E. pridružio navodima svoga branitelja.

Nadalje, federalni tužitelj se izjasnio da nema novih prijedloga za izvođenje dokaza, ali da bi prije završetka dokaznog postupka na pretresu pred ovim sudom izvršio malu korekciju izmijenjene optužbe u njenom uvodnom dijelu, na način da briše član 33. stav 2., koji član se odnosi na Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine i naveden je u petom redu, a ostalo ostaje isto. Nakon toga branitelji optuženih T. N. i T. E. su izjavili da su isto razumjeli i izjasnili se, da im nije potrebno dodatno vrijeme za pripremu izjašnjenja, a njihovom izjašnjenju su se pridružili i optuženi.

Branitelj optuženog T. N. se izjasnio da nema novih prijedloga za izvođenje dokaza, predlažući da se okonča dokazni postupak, a tome se pridružio ovaj optuženi. Branitelj optuženog T. E. je izjavio da ima prijedlog za izvođenje dokaza, koje je predlagao i ranije, ali od strane prvostepenog suda nije prihvaćen, a ima i novi prijedlog za izvođenje dokaza. S tim u vezi je predložio saslušanje svjedoka Š.Z. iz G. D., na okolnosti da li je tokom ... ili ... godine bio zaposlen u firmi L. trans B. zajedno sa oštećenim P. M., te da li je čuo, vidio ili da li ima bilo kakva saznanja da li je optuženi T.E.verbalno napao svjedoka-oštećenog P. M., ako jeste koja saznanja o tome ima, te da li ga je u vezi s tim ikada bilo šta pitao taj svjedok P.. Naveo je da se taj prijedlog odnosi na diskreditaciju iskaza svjedoka-oštećenog P..

Drugi prijedlog, koji je predlagao i kod kantonalnog suda jeste da sud obavi uviđaj na licu mjesta uz učešće svjedoka i vještaka građevinske struke na okolnosti koje smatra bitnim, da se utvrdi da li svjedok- oštećeni P. govori istinu, da li je ispred garaže u kojoj se nalazilo vozilo postojao bilo kakav kanal u koji je, kako je svjedok tvrdio sakrio svoje noge, pa da je vozilo prešlo preko tog kanala i nije mu polomilo noge. Smatra da to vještak građevinske struke može utvrditi na osnovu strukture zemljišta, ako je kanal postojao bez obzira i da je zatrpan, da li je kanal tu bio. Takođe nalazi da je indikativno što je ovaj svjedok- oštećeni P., u jednom od iskaza datih u istrazi izjavio da je ispred njegove garaže bio pod, u drugom iskazu i na glavnom pretresu tvrdio da uopšte tu nije bio kanal, već da je to kanal od česme za odvod vode, koga je on iskopao motikom i dalje se ide na to da je on sakrio svoje noge u toliko dubok kanal i da vozilo koje je prešlo preko njegovih nogu nije mu oštetilo noge. To smatra vrlo bitnim dokazom kojim bi se moglo utvrditi da nije tačno ono što oštećeni tvrdi. Navodi da bi taj uviđaj otkrio još jednu stvar, da se vidi da nije mogao vidjeti nikoga na stepenicama ukoliko on izlazi i samo gleda na vrata iz svoje kuće, jer se stepenice nalaze uz kuću, tako da ako se neko nalazi na stepeništu, kao što tvrdi oštećeni a nije izlazio na balkon, nije nikog mogao ni vidjeti na tim stepenicama. Ukazuje i da se vidi na fotografiji iza broja 11 nema oznake

za koji se to zid svjedok sakrio, pa da ga nije čitav metak pogodio nego samo jedan fragment, da se sakrio u kupatilo, kako je rekao u jednom iskazu, a u drugom iskazu tvrdi da se sakrio za zidić koji se nalazi u hodniku, dok po fotodokumentaciji i objašnjenju uz istu se vidi da nikakvog zidića u hodniku nema.

Povodom postavljenog prijedloga za izvođenje dokaza od strane branitelja optuženog T. E., federalni tužitelj se izjasnio da se protivi navedenim prijedlozima, za koje protivljenje je naveo razloge da se sa takvim dokazom ništa ne bi dobilo, za koje je naveo određenu argumentaciju.

Nakon toga, ovaj sud je na pretresu odbio prijedlog branitelja optuženog T.E. da se provede dokaz saslušanjem svjedoka Š. Z. na okolnosti na koje je branitelj predložio, kao nepotreban. Ovo iz razloga što okolnosti na koje je navedeni svjedok predložen nisu takvog karaktera da bi isto bilo od uticaja na ocjenu kredibiliteta oštećenog kao svjedoka kroz kontrolnu činjenicu, bez obzira i kada bi te činjenice bile potvrđene ili opovrgnute od svjedoka, posebno kada se ima u vidu da se svjedočenje odnosi na događaj koji se desio prije 20 godina. S tim u vezi, opće je poznato da ljudi protekom vremena zaborave i neka važnija dešavanja, a ne šta je neko nekome govorio prije 20 godina. Takođe je ovaj sud odbio i prijedlog o obavljanju uviđaja na licu mjesta uz učešće vještaka građevinske struke na okolnosti predložene po branitelju optuženog T., nalazeći da je izvođenje predloženog dokaza nepotrebno, imajući u vidu protek vremena, jer je prošlo 26 godina od inkriminisanog događaja, pa je prosto nemoguće da neko utvrdi da li je bio kanal ili nije bio kanal. Isto tako u odnosu na zid, je li se oštećeni mogao sakriti ili to nije, nepotrebno je sada utvrđivati nakon navedenog protoka vremena kroz obavljanje uviđaja na licu mjesta. U pogledu fotodokumentacije na koju je branitelj ukazao, ovaj sud je istu preuzeo kao dokaz koji je izveden pred prvostepenim sudom, tako da će se i taj dokaz cijeniti pojedinačno i zajedno sa ostalim izvedenim dokazima koji su preuzeti i prihvaćeni, o čemu će kasnije biti riječi.

Ovaj sud je u smislu odredbe člana 296. stav 2. ZKP FBiH cijenio prihvaćene i pročitane dokaze izvedene pred prvostepenim sudom koji su naprijed navedeni, kako pojedinačno tako i u međusobnoj vezi, rukovodeći se načelom slobodne ocjene dokaza, pa je na osnovu takve ocjene odlučio kao u izreci ove presude, iz sljedećih razloga:

Najprije, ovaj sud je izvršio preciziranje u preambuli izmijenjene optužnice na način što su iz sadržaja navedene blanketne norme člana 4. stav 1. i 2. tačka a), e) i g) Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju od 12. 08.1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba izostavio tačke a) i e) pomenutog člana Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju, iz razloga što su zabrane navedene u tačkama a) i e) Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju u pretežnom dijelu identične odredbi člana 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti žrtava nemeđunarodnih

oružanih sukoba, koja odredba člana je prethodno navedena. Pored toga, ovaj sud je iz činjeničnog opisa optužnice izostavio riječ „automatskim“ koja se odnosi na puške, zatim je izostavio radnju „urinirao po njemu“ što se odnosi na optuženog T.E., a izostavljen je navod „vukući za noge niz hodnik i stepenište“, što je rezultat utvrđenog činjeničnog stanja nakon analize preuzetih dokaza, a koji dio nije pouzdano utvrđen, zbog čega je i izostavljen.

Ovakvo preciziranje u preambuli i činjeničnom dijelu izmjenjene optužnice, ovaj sud smatra dopuštenim, jer na taj način optuženim ništa novo, niti teže, nije stavljeno na teret, već se radi o konkretizaciji onoga što je utvrđeno da su optuženi učinili, a sve u cilju preciziranja jasnijeg opisa radnji izvršenja predmetnog krivičnog djela.

Na pretresu pred ovim sudom branitelj optuženog T. N. navodi da je prigovor zakonitosti dokaza istakao na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom od 27.03.2018. godine, te u žalbi podnesenoj protiv prvostepene presude, ukazujući da mu na iste nije odgovoreno. Međutim, iz ukidnog rješenja ovog suda broj 03 0 K 010667 18 Kž 2 od 25.10.2018. godine ipak proizilazi da je na te prigovore, koje branitelj ponavlja odgovoreno, jer je u istom navedeno da se „neosnovano žalbom prigovara da su nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke T.dr.V. i vještaka neuropsihijatra B. dr. K. nezakoniti dokazi u smislu člana 11. ZKP FBiH. Pri tome branitelj u žalbi ističe da odbrana nije upoznata na koji način su pribavljene isprave u vidu medicinske dokumentacije a koje su pomenuti vještaci koristili prilikom sačinjavanja njihovog nalaza i mišljenja, iz kojih razloga smatra da se radi o nevaljanim dokazima, odnosno da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH. Istaknutim prigovorima branitelja optuženog T. N. u cijelosti se pridružio i branitelj optuženog T. E., navodeći da se navedeni dokazi odnose i na ovog optuženog.

Kako taj dio žalbenog prigovora branitelj nije konkretizirao zbog čega bi korištenje isprava u vidu medicinske dokumentacije iz razloga što odbrana nije upoznata sa načinom pribavljanja predstavljalo nezakonit dokaz u smislu člana 11. stav 2. ZKP FBiH, što bi se odnosilo i na način pribavljanja original dnevnika događaja PS Ž., vezano za događaj od ...godine u .. sati, pod rednim brojem i ..., te knjige od strane JZU Doma Zdravlja Hitne Službe Ž., potom da je izostala numeracijski izvršena identifikacija dokaza optužbe, da tužiteljstvo nije dostavilo sudu i odbrani dokaz o porijeklu saznanja i načinu kako je pribavilo određene dokaze, pa da bi, posljedično tome, vještačenje vještaka sudske medicine i vještaka neuropsihijatra, koje je proizašlo iz tih dokaza, bilo nezakonito u smislu člana 11. stav 3. ZKP FBiH. Isto se odnosi i na ostale navedene dokaze na koje je ukazano u žalbi branitelja ovog optuženog. Sljedom navedenog proizilazi da ovako paušalno koncipiran žalbeni prigovor branitelja ne može dovesti u pitanje zakonitost isprava u vidu medicinske dokumentacije, a time ni zakonitost pomenutih vještačenja, kao ni zakonitost originalnog dnevnika događaja PS Ž., te knjige od strane JZU Doma Zdravlja Hitne Službe Ž., tako da nije učinjena bitna

povreda odredaba krivičnog postupka, na koju se neosnovano ukazuje žalbom branitelja optuženog T. N. i branitelja optuženog T.E..

Pri tome ovaj sud ponovo ukazuje (obzirom da je već ukazano u ranijem ukidnom rješenju ovog suda na strani 4. pasus četvrti), da pored pobrojanja materijalnih dokaza odbrane koji su preuzeti i navedeni u ovoj presudi, branitelj nije pojasnio od kakvog su značaja ti dokazi (koji se odnose na korespondenciju branitelja sa određenim organima ili ustanovama), odnosno šta se istima dokazuje, pa kako sud nema obavezu da obrazlaže svaki dokaz bilo da se radi o dokazima optužbe ili odbrane, već samo one koje ocjeni bitnim i relevantnim za svaki konkretni slučaj, onda se o tome nije ni mogao izjasniti. Stoga, zbog izostanka potrebne argumentacije u smislu navedenih prigovora branitelja optuženog T.N., kojem se na pretresu pred ovim sudom pridružio i branitelj optuženog T. E., oni kao takvi nisu ni mogli biti ispitani od strane ovog suda.

U pogledu odluka kojima se potkrijepljuje postojanje ratnog stanja u Bosni i Hercegovini, istaknuti prigovori odbrane u odnosu na način pribavljanja odluka su neosnovani jer je to opće poznato da su te odluke objavljene u Službenom listu R BiH.

Prije svega, ovaj sud nalazi utvrđenim da je polovinom septembra mjeseca 1992. godine postojao oružani sukob između ARBiH i VRS na području općine Ž. i ratno stanje u Bosni i Hercegovini. Navedeno je sud utvrdio na osnovu iskaza optuženih datih u svojsvu svjedoka, te ispitanih svjedoka i materijalne dokumentacije u spisuu. To proizilazi iz iskaza svjedoka H.M., Č. M., G. R., Š. M., M. I. i P.M., te pročitanih na glavnom pretresu u smislu člana 288. stav 2. ZKP FBiH iskaza svjedoka I. B., M.F. i M. R., te iskaza svjedoka odbrane N. Z., T. M., I. A., T. Š., P. Z., J. M., M. S. i Z. S., čiji iskazi su saglasni o tome, da je u kritično vrijeme postojao oružani sukob između AR BiH i VRS na području općine Ž. i ratno stanje u Bosni i Hercegovini, navodeći da je vršena mobilizacija, uveden policijski sat, ograničeno kretanje stanovništva osim uniformisanih osoba, te vršeno povremeno granatiranje Ž. od strane VRS, tačnije u mjestu T., te da je zbog ratnog stanja formiran rezervni sastav policije sa rezervistima MUP-a, a formirane su i jedinice A.BiH na području općine Ž.. Da su na područje Ž.pristizale izbjeglice iz Z. i okolnih mjesta proizilazi iz iskaza svjedoka P. M., koji je u prizemlje svoje kuće bio primio izbjeglice, te iskaza svjedoka I. A., M. S., T. M., pročitano iskaza svjedoka M. R.. Postojanje oružanog sukoba na područje općine Ž. i ratnog stanja potvrđeno je i iskazima optuženih T. N. i T.E., koji su bili pripadnici A.R BiH, te da je optuženi T. E. krajem avgusta mjeseca ... godine u borbenim dejstvima bio i ranjen.

Takva utvrđenja su potkrijepljena i materijalnim dokazima i to Odlukom Predsjedništva SR BiH o proglašenju neposredne ratne opasnosti, objavljena u „Službenom listu R BiH“ dana 09.04.1992. godine, potom je Predsjedništvo SR BiH, na sjednici od 20. juna 1992. godine, donijelo Odluku o proglašenju ratnog stanja, kojom

se na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine proglašava ratno stanje i ta je Odluka objavljena u „Službenom listu RBiH“ broj 7/92 od 20.06.1992. godine, kada je i stupila na snagu. Nakon toga su formirane oružane snage Bosne i Hercegovine koje su se sastojale od ARBiH i ubrzo su započeli oružani sukobi između različitih vojnih formacija na različitim područjima Bosne i Hercegovine. Takođe i Odluka o formiranju VSR BiH („Službeni glasnik Srpkog naroda u BiH“ od 17.05.1992. godine) sa oznakom Haškog tribunala broj 00447443 i Naredba o formiranju i ustrojstvu VRsBiH, donijeta od strane komandanta Glavnog štaba VRsBiH od 16.06.1992. godine sa oznakom Haškog tribunala broj 06201198, potkrijepljuju prednji zaključak o postojanju oružanog sukoba između ARBiH i VRS, što je bilo i u vrijeme kada je počinjeno predmetno krivično djelo na području općine Ž., na kojem području se život nije odvijao na način na koji bi se inače odvijao u stanju mira, jer su se na širem području odvijala borbena dejstva, postojala je mobilizacija vojnih snaga, i kretanje oružanih formacija, a civilno srpsko stanovništvo bilo je pod kontrolom jedne od strana u sukobu, pa ovaj sud u smislu navedenog zaključuje da je ispunjen opći uvjet za postojanje predmetnog krivičnog djela.

Na osnovu ocjene izvedenih dokaza utvrđeno je da su optuženi u vrijeme učinjenja krivičnog djela koje im je izmijenjenom optužnicom stavljeno na teret, odnosno sredinom septembra 1992. godine bili vojnici, odnosno pripadnici Armije BiH. Tako iz akta Ministarstvo – Sektor ..., Pov. broj ... od ... godine, iz kojeg proizlazi da je optuženi T. N. bio pripadnik ARBiH, VJ ..., u periodu od ... godine do ... godine, a optuženi T. E. je bio pripadnik ARBiH, VJ ..., od ... godine do .. godine, te VJ ..., u periodu od ... godine do ... godine. Takođe i svjedoci F. N., H.N., M. Z., Š. S., M. S., N.Z., su u svojim iskazima navodili da su bili u S. odredu i time potvrdili da su optuženi u spornom periodu bili pripadnici ABiH.

Imajući u vidu naprijed navedeno jasno je da je postojala veza između djela optuženih i ratnog stanja, odnosno oružanog sukoba, jer je dokazano je da su optuženi u vrijeme izvršenja djela bili vojnici, dok je oštećeni bio civil, dakle, lice koje uživa zaštitu shodno odredbama zajedničkog člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

Iz izvedenih dokaza jasno proizilazi da su optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela imali status vojnika i da su upravo optuženi T. N. i T. E. djelovali kao pripadnici ARBiH i takav status im je omogućio da, u vrijeme, na mjestu i na način, kako je to navedeno u izreci ove presude, izvrše navedeno krivično djelo. Takođe je nesporno da je postojanje njihovog svojstva kao vojnika, te moći, u direktnoj vezi sa postojanjem oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini i na području općine Ž., jer da nije postojao ovaj oružani sukob optuženi ne bi ni imali svojstvo vojnika, niti bi imali oružje, a samim tim ne bi imali ni mogućnost da preduzmu radnje koje su preduzeli prema civilu P. M...

Nadalje, na osnovu izvedenih dokaza, a prije svega iskaza svjedoka-oštećenog P. M., te iskaza svjedoka Č. M., Š. M., G. R., te M. I., utvrđeno je da je u inkriminisano vrijeme svjedok-oštećeni P. M. bio civil srpske nacionalnosti. Nije sporno da oštećeni nije bio mobilisan, nije bio pripadnik niti jedne vojne snage u sukobu, niti je poduzimao aktivno učešće u neprijateljstvima, već je bio u radnoj obavezi u svojstvu vozača u L. transu. Dakle, utvrđeno je da je oštećeni imao status civila pa mu je pripadao zaštićeni status jer međunarono humanitarno pravo se primjenjuje od početka oružanih sukoba pa sve do prestanka neprijateljstva na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana, onda se i na civile imaju primjeniti odredbe Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

Dakle, sasvim je jasno da je u konkretnoj krivičnopravnoj situaciji upravo postojanje oružanog sukoba, u znatnoj mjeri utjecalo na sposobnost i odluku optuženih da počine radnju za koju su oglašeni krivim. Tako iz konkretnih okolnosti u kojima se inkriminirani događaj desio, slijedi da su optuženi u odnosu na oštećenog imali položaj i osjećaj nadmoćnosti, kao i odsustva odgovornosti u postupanju prema njemu, pa su u takvom položaju, u okolnostima oružanog sukoba i mogli da postupaju na način kako je to opisano u izreci ove presude.

Dovodeći kršenje odredbi međunarodnog prava u vezu sa postojanjem oružanog sukoba, međunarono humanitarno pravo se primjenjuje na čitavoj teritoriji zaraćenih strana, odnosno u slučaju unutrašnjih oružanih sukoba, na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana, nezavisno od toga da li se na tom mjestu stvarno vode borbe sve do zaključenja mira ili u slučaju unutrašnjih sukoba sve dok se ne pronade mirno rješenje. Dakle, evidentno je da se poštivanje opće prihvaćenih principa i pravila običaja ratovanja, te garancija datih u zajedničkom članu 3. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine (u daljem tekstu: Ženevske konvencija), odnosi kako na sukobe koji se smatraju sukobima međunarodnog karaktera, tako i na one koji su po svom karakteru interni sukobi unutar jedne države.

Za postojanje krivičnog djela ratnog zločina neophodno je, da radnja izvršenja djela predstavlja kršenje pravila međunarodnog prava, što ukazuje na blanketni karakter krivičnog djela. Ove povrede zabranjene su Ženevskim konvencijama i dodatnim protokolima, te osnov za krivična djela koja se odnose na ratne zločine proizilazi upravo iz konvencija, a nije neophodno da kršenje blanketnih propisa bude obuhvaćeno svijješću učinioaca, već je dovoljno da njegovo ponašanje objektivno predstavlja kršenje pravila međunarodnog prava.

Odredba člana 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije iz 1949. godine, da: „u slučaju oružanog sukoba, koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na

teritoriji jedne od visokih strana ugovornica, svaka zaraćena strana dužna je primjenjivati bar sljedeće odredbe:

1. prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga, koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu usljed bolesti, rane, lišenja slobode ili iz kojeg bilo kojeg drugog uzroka, postupaće se u svakoj prilici čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili ubjeđenju, spolu, rođenju ili imovnom stanju ili kome bilom kojem drugom sličnom mjerilu. U tom cilju zabranjeni su i ubuduće se zabranjuju u svako doba i na svakom mjestu prema gore navedenim licima sljedeći postupci:

a) povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistva, osakaćenja, svireposti i mučenja i

c) povrede ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci.

Članom 4. Drugog dopunskog Protokola uz Ženevske konvencije od 12.08.1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (Protokol II) u stavu 1. je propisano da: „sva lica koja ne uzimaju direktno učešće ili koja su prestala da učestvuju u neprijateljstvima, bez obzira na to da li je njihova sloboda bila ograničena ili ne, imaju pravo da njihova ličnost, čast i ubjeđenje i vjersko ubjeđenje budu poštovani. Ona će u svim prilikama biti humano tretirana bez ikakve diskriminacije. Zabranjeno je naređivati da ne smije biti preživjelih“,

a u stavu 2. člana 4. navedenog Protokola je propisano da: „ne dirajući u načelni karakter naprijed navedenih odredbi sljedeća djela protiv lica pomenutih u stavu 1. jesu i ostaju zabranjena u svako doba i na svakom mjestu: g) pljačka.

Zajednički član 3. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine generalno se smatra odredbom običajnog prava i obavezujući je za sve strane u sukobu, stoga je ova odredba bila važeća i za vrijeme i mjesto događanja za koja se optuženi terete.

Dakle, svrha zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, jeste propisivanje minimuma prislinih normi, te ukazivanje na opće prihvaćene humanitarne principe na kojima se u potpunosti zasnivaju sve konvencije, te je primjenjiv i u sukobima koji nemaju međunarodni karakter. Pored toga, prihvaćeno je stanovište da zajednički član 3. predstavlja dio običajnog prava, na način da sva djela pobrojana u ovom članu Ženevskih konvencija predstavljaju ozbiljno kršenje međunarodnog humanitarnog prava, te kao takva povlače i individualnu odgovornost neovisno od karaktera sukoba. Kako se pomenuti član 3. odnosi na sve četiri Ženevske konvencije iz 1949. godine, koje tretiraju pitanje i međunarodnog i nemeđunarodnog oružanog sukoba, pa obzirom da je u predmetnom postupku zaključeno da je u periodu obuhvaćenom optužnicom na teritoriji Bosne i Hercegovine, pa tako i na području općine Ž., postojao oružani sukob,

to je opravdano zaključiti da je zajednički član 3. Ženevske konvencija imao biti primjenjivan svo vrijeme trajanja tog oružanog sukoba.

Da se događaj iz kojeg je proisteklo djelo koje je predmet ovog postupka desio u noći ... godine, oko ... sati u ulici O. r. b. u Ž., u kući civila P. M., ovaj sud je utvrdio, prije svega na osnovu iskaza svjedoka-oštećenog P. M., koji je detaljno opisao predmetna dešavanja, koji iskaz je dijelom potvrđen iskazima svjedoka H. M., Č. M., G.R., Š. M., M. I., potom je potkrijepljen izvodom iz knjige dnevnik događaja Policijske stanice Ž. od 11.02.2016. godine, te originalnom dokumentacijom dnevnik događaja Policijske stanice Ž. za vremenski period ... godine, te nalaza i mišljenja vještaka sudske medicine T. dr. V., te iskazom svjedoka M. R. iz kojeg proizilazi da je tada sa porodicom kao izbjeglica stanovao u prizemlju kuće P. M. i čuo lupu i galamu sa sprata kuće u kojoj je živio oštećeni P..

Kako u predmetnim dešavanja nije bilo neposrednih očevidaca, ovaj sud je detaljno analizirao iskaze svjedoka-oštećenog P. M. sa glavnog pretresa pred prvostepenim sudom, tako i one koje je dao u fazi istrage, koji iskazu su preuzeti od strane ovog suda.

Tako iz iskazu svjedoka-oštećenog P. M. datom u MUP-u T. od godine pored ostalog proizilazi, da je početkom rata u maju ... godine nakon odlaska supruge u B. ostao sam u njihovoj kući u koju su krajem maja mjeseca u prizemlju kuće uselile se izbjeglice iz Z., odnosno porodica M. R. sa suprugom i četvoro djece. Navodi da je sa njima imao dobar odnos i nije bilo nikakvih problema. Vidio je da su ih posjećivala uniformisana lica od kojih je neke od ranije poznao, pa tako T. E., T. N., te neke od braće po nadimku „K.“ iz L., a posjećivale su ih i neke izbjeglice. U to vrijeme T. E. se zabavljao sa jednom od R. kćerki. Nije puno komunicirao sa ljudima koji su posjećivali R., a u to vrijeme je radio u L.. Kritične prilike na njegov rođendan u kasnim večernjim satima neko je zakucao na njegova vrata i na njegovo pitanje, ko je, rekli su da je policija, otvorio je vrata i vidio tri muške osobe u vojnim uniformama i sa puškama. Bilo je oko sata, nije bilo struje, ali je prepoznao T. E. zv. T. i T. zv.Š., dok trećeg nije uspio prepoznati jer je bio malo dalje. Rekli su mu da izađe napolje, a on je zalupio vrata i pobjegao u kupatilo. Zapucali su iz puški, ušli u kuću i iz kupatila ga izvukli u kuhinju gdje su ga udarali nogama, kundacima, psujući mu, te su pucali kraj njegove glave u pod. Naveo je, da dok su ga tukli „T.“ i „Š.“, ostali su pljačkali i iznosili stvari iz kuće. Čuo je kada je R. povikao „ostavite čovjeka na miru“, ali su ga oni nastavili tući. U susjednoj kući živio je njegov brat P. S. sa suprugom M., pa kako se te prilike pucalo i na bratovu kuću, nije mogao izaći iz kuće, ali niko nije pogođen. Smatra da su i njegove komšije mogli čuti njegovo zapomaganje ali zbog bojazni niko mu nije mogao pomoći. Navodi da su izišli do garaže, „T.“ je ušao u garažu, upalio njegovo vozilo u koje su ubacili stvari i uputili se prema stadionu S., te dok je ležao u polusvjesnom stanju došao je H. M. i pružio mu pomoć, te ga odvezao do Doma zdravlja.

U iskazu datom kod kantonalnog tužiteljstva od 06.11.2012. godine, svjedok- oštećeni P. M. je naveo da je davao istinitu izjavu i po sjećanju, da se ima u vidu da je od predmetnih dešavanja prošlo 20 godina, tom prilikom bio u šoku i pod stresom, a povremeno je gubio i svijest od udaraca te noći koje je zadobio od T. i T.. Naveo je da je na vrata sprata kuće prvi ušao T., koji je uperio pušku i rekao da izlazi napolje, a nekoliko stepenica niže bio je T.2, koji je takođe imao pušku, počeli su mu psovati, pa je zalupio vrata zaključao i pobjegao u kupatilo. Pretpostavlja da je bio u pidžami, ali se pouzdano ne može sjetiti. Nakon ulaska u kupatilo čuo je lupu i pucanje, a kasnije je utvrdio da su razvaljena i balkonska vrata, pa je moguće da su u kuću ušli preko balkona. Prethodno se naslonio na jedan zidić kada je zapucalo kroz vrata, te ga je okrznuo metak koji je prošao pored čela u visini obrva od kojeg ima ožiljak, nakon čega je pobjegao u kupatilo, u koje je došao T., povukao ga do kuhinje, oborio na trbuh, usta cijevi puške prislonio na potiljak, izmakao i nekoliko hitaca ispalio u pod. Za to vrijeme Talović se kretao po prostoriji i pretraživao stvari, te povremeno ga udarao kundakom puške. Ne zna tačno koliko je to dugo trajalo i šta se sve dešavalo u kući, pretpostavlja da je T. po njemu urinirao, a neko je izvadio lugaru i posuo ga pepelom. Uzeli su ključeve sa stola, odvalili ulazna vrata garaže, te se ne sjeća ko je sjeo u auto, u koje su stavljali stvari koje su iznijeli iz kuće. Autom su prošli kroz kapiju i uputili se prema stadionu S.. Naveo je da se ne sjeća svih detalja jer je povremeno gubio svijest. Na pitanje je rekao, da nije isključeno da je iz dvorišta ponovo ušao u svoju kuću gdje ga je pronašao M.I., ali se toga ne sjeća. Sjetio se da je bio u kući I.roditelja, da se prao u njihovom kupatilu i da mu je pomagala D., I. majka. Nakon toga je bilo još komšija u dvorištu, ali zbog protoka vremena i stanja neke stvari pomalo miješa. Koliko se sjeća H. M. je vidio u dvorištu. U prizemlju kuće živio je R. koji je bio izbjeglica, sa ženom i četvero djece, a jedna njegova kćerka se bavljala sa T., pa pretpostavlja da sve što mu se desilo je povezano sa činjenicom da se trebao zaplašiti i istjerati iz kuće i oni useliti na sprat, što su njegove pretpostavke. Više ga je tukao T., a T. mu je zadao nekoliko udaraca kundakom i nogom i skupljao po kući stvari. Na pitanje je rekao da je njih dvojicu vidio, ali pretpostavlja da je bila i još najmanje jedna osoba, koja je iz dvorišta pucala po kući, dok sa sigurnošću tvrdi da su njih dvojica ušli u kuću i tukli ga.

Svjedok-oštećeni P. M. u kantonalnom tužiteljstvu je ponovo saslušan dana 13.06.2013. godine, navodeći da je ranije davao izjavu u vezi događaja kada je napadnut u svojoj kući u Ž. i da mu je žao što su njegove komšije D. M., V. I., S. Đ., M. A. i D., koji su o događaju mnogo znali i mogli svjedočiti, nisu među živima, dok drugi koje zna na to nisu spremni da svjedoče, pa ni njegov brat S. koji živi u B., nije voljan svjedočiti zbog straha. Odgovarajući na pitanja je naveo da je gotovo siguran da one večeri nakon napada nije bio odveden do stadiona Slaven, gdje su napadači imali udar vozilom o betonski zid, koje je zaključio po tome, što je njegovo vozilo sutradan traktorom povukao M. T. i da je nakon one večeri prvi put vidio svoje vozilo. Radilo se o vozilu marke“ Z. 101“ bijele boje, za koju misli da ima i dokumentaciju. Nadalje je izjavio da je jasno u prostoriji vidio „Š.“ i T., dok trećeg nije dobro vidio i da mu se nije učinila

sjena ili je bio možda R. koji je stanovao u prizemlju, pa da je izašao da mu pomogne. Nekih detalja se dobro sjeća, ali kako je gubio svijest, neke slike mu se mješaju. Naveo je da je bio rat, da se jako plašio zbog svega što mu se desilo iz kojih razloga nikome nije htio reći da je prepoznao napadače, čak ni svom bratu nije pominjao imena. Prvi puta identitet izvršilaca je otkrio tužitelju T. kada je možda ... godine dolazio po pozivu i misli da je brat bio sa njim. Zbog izmijenjene političke situacije i opće situacije kada su u pitanju ratni zločini, odlučio je reći ko ga napao i sve što o tome zna.

Na glavnom pretresu od 23.10.2015. godine svjedok–oštećeni P.M. je pored ostalog naveo, da je optužene poznavao, da mu je dana ... bio rođendan, poslije posla otišao je do S. Đ., kod kojeg je bio i T.F., pa nakon što su posjedili oni su ga dopratili do kuće, bio je policijski sat, legao je i brzo zaspao. Živio je na spratu kuće, dok je u prizemlju živio R. sa djecom. Naveo je, da je u Ž. bila mobilizacija, bilo je pucanja i granatiranja oko T., imao je radnu obavezu i radio je u „L.“. Ne zna da li je te kritične večeri bilo struje, pa kada je neko zalupao na vrata, ustao je i kada je otvorio vrata, vidio je T. E. u uniformi i sa puškom, koju je uperio u njega i rekao da izlazi napolje, a iza njega stepenicu ispod je bio T. N., te je brzo zatvorio vrata i pobjegao u kupatilo, a primijetio je i treće lice pred stepenicama. Ubrzo je počela pucnjava pa je metak prošao pored njega, na način da ga je okrznuo u predio između dvije obrve, a potom je T. došao prvi u kupatilo i izvukao ga u kuhinju, udario ga u glavu, zatim kundakom puške u predio leđa i dok je ležao potrbuške tukli su ga, ali ne zna koliko je vremena to trajalo, a zatim je T. uzeo lugaru i po njemu istresao pepeo iz šporeta. Primijetio je da uzimaju stvari iz kuće i to je radio T., dok se T. izživljavao nad njim, a T.2 mu povremeno prilazio, udarao ga nogom u leđa, glavu, dok ga oružjem nije udarao. Za svo vrijeme su mu govorili da izlazi napolje i tjerali ga niz stepenice, a čuo je da je izašao i R. koji im je govorio da ga ne diraju. Poznato mu je, da je T. E. više puta prije kritičnog događaja dolazio u njegovu kuću, jer je tu imao djevojku koju je poslije i oženio, a radilo se o R. kćerki, s tim što navodi da sa R. i njegovom porodicom nikada nije imao problema. Koliko se sjeća optuženi su uzeli brusilicu, motornu pilu, televizor manjeg ekrana, radio. Optuženi su, takođe, ispalili par metaka u pravcu kuće njegovog brata i govorili mu „neka ti sad brat pomogne“, a njegov brat je bio načelnik kriminalističke službe, pa je takav i penzionisan. Svjedok je naveo da su mu optuženi psovali majku, da su mu uzeli i ključeve, vodili su ga između njegove i bratove kuće prema garaži, jer su sve znali, pa i gdje su mu kola. Razvalili su garažu, upalili kola „S.“ bijele boje i ubacili stvari koje su uzeli iz kuće, T. je sjeo na mjesto vozača i krenuo u rikverc, a nakon što su optuženi krenuli sa vozilom prema obližnjem stadionu, komšije su počele izlaziti, pa su njega komšije odvele do kuće M.A., prvog komšije i F., vodom su ga umili, a u međuvremenu su ga doveli pred kuću, gdje je došla policija, pa je došao H. M. koga poznaje od ranije i službenim vozilom su ga odvezli u Dom zdravlja Ž., gdje mu je pružena prva pomoć. Naveo je da nijedan prozor u donjem spratu kuće nije bio razbijen, a da su R. i njegova porodica odmah ujutro nakon događaja, iselili iz kuće i otišli u izbjegličko naselje.

Posebno ukazuje da iz bezjedonosnih razloga nikom nije govorio ko ga je napao kritične večeri, ni policiji, jedino je bratu rekao. Ponovo se izjasnio da prema optuženim postavlja imovinskopravni zahtjev. Na glavnom pretresu oštećeni je jasno pokazao na optužene, za koje je naveo da ih je poznavao i prije kritičnog događaja, da su oni upravo kritične večeri došli u njegovu kuću i preduzeli radnje koje je naveo u svom iskazu. Pri tome je naveo da je jako dobro poznavao T. N., da ga prije nikada nije vrijeđao i da je prije kritičnog događaja par puta dolazio njegovoj kući sa T. E., koga takođe poznaje od ranije i prije kritičnog događaja, kao i njegove amidže.

Na glavnom pretresu od 15.06.2016. godine svjedok- oštećeni P. M. koji je ispitan kao svjedok odbrane je naveo da je od ranije poznavao T., dolazio je djevojci koja je stanovala u njegovoj kući, sjedili su pod grožđem za stolom sa djevojkom i njenim ocem, a koju djevojku je kasnije i oženio. Na pitanje branitelja da li je optuženog T. poznavao prije rata svjedok je odgovorio, da je vozio autobus i puno naroda je znao, znao je i amidže optuženog, koji su radili u rudniku, ali se pouzdano ne sjeća kada je optuženog upoznao. Naveo je da je ranije davao iskaze da kod istih ostaje, da je govorio istinu, da se nekih detalja ne sjeća, da je imao moždani udar, da je i ranije gubio svijest i da se loše osjeća te odgovarajući na pitanja, da nikada pod nije bio ispred garaže, pa nakon što mu je predložen zapisnik iz MUP-a od ... godine u kojem je naveo „ dok sam ležao pred garažom na podu, tražili su ključeve od automobila...“, objasnio je da nikakav pod ispred niti u garaži nije bio. Iz navedenog zapisnika proizilazi da je komunikacija sa svjedokom –oštećenim se teško uspostavljala jer slabo čuje, tako da su mu pitanja nekoliko puta ponavljana, pa je predsjednik vijeća glasnije ponavljao postavljeno pitanje od strane branitelja, ukazivao je na protek vremena od 24 godine, na njegovo oslabljeno zdravstveno stanje, pa je odbrana prigovorila da se njegov iskaz ne može prihvatiti, posebno što na neka pitanja odbrane je odgovarao da se ne sjeća.

Analizirajući iskaze svjedoka-oštećenog P.M. koje je dao u fazi istrage, koji kao dokazni materijal su uvršteni u smislu člana 288. stav 1. ZKP FBiH i na glavnom pretresu, te njegov iskaz kao svjedoka odbrane, ovaj sud je imao u vidu proživljavanje svjedoka kritične prilike, njegove godine, bolest, okolnost da slabo čuje tako da se otežano uspostavlja kontakt, što je bio razlog zbog kojeg je ovaj sud odustao od njegovog ispitivanja na pretresu pred ovim sudom. Stoji činjenica da ovaj oštećeni zbog bojazni za svoj život i živote svoje porodice duže vrijeme nije nikome htio otkriti identitet počinitelja djela, sve dok se nije promjenila sigurnosna i politička situacija, tako da je po proteku devet godina tek saslušan kada je otkrio identitet počinitelja. Naime, predmetna dešavanja kritične prilike oštećeni P. je ispričao u policijskoj stanici i kod Obdusmena, ali bez otkrivanja identiteta počinitelja, iako je iste prepoznao. Tačno je da njegovi iskazi do u detalje nisu identični, na čemu je insistirala odbrana, što je sasvim logično, jer je prosto nemoguće i od mlađe i zdravije osobe dobiti identične iskaze nakon dužeg proteka vremena. Pored toga, ponovno ispitivanje oštećenog na okolnosti na koje se već izjašnjavao, predstavljalo je ponovno proživljavanje i averziju

da o tome ponovo govori i da se podsjeća na te detalje, što je posebno došlo do izražaja kada je ispitivan kao svjedok odbrane na glavnom pretresu dana 15.06.2016. godine, potom je govorio da ostaje kod ranije datih iskaza, zatim da se nekih detalja ne sjeća, da zbog gubljenja svijesti u neke činjenice nije ni siguran.

Međutim, i pored svega toga ni u jednom od iskaza oštećenog P. nema sumnje u identitet počinitelja, optuženih T. N. i T. E., koje je prepoznao u sudnici i naveo da ih je i ranije poznao, da inače poznaje dosta ljudi jer je radio kao vozač u L., a karakteristično je da su optuženi dolazili i sjedili ispod grožđa pred njegovom kućom jer se T. zabavljao sa jednom od . kćerki, koju je kasnije i oženio, a koja izbjeglička porodica je živjela u prizemlju njegove kuće. Pri tome, ovaj sud ukazuje da prepoznavanje optuženih u sudnici, ne predstavlja krivičnopravnu radnju prepoznavanja u procesnom smislu, već predstavlja dio svjedokovog iskaza, koji je takvim i cijenjen od strane ovog suda. Nema sumnje da su u kasnim večernjim satima optuženi zalupali na vrata, rekli da je policija, pa nakon otvaranja vrata oštećeni je prvo vidio optuženog T. u uniformi i sa puškom u ruci, te optuženog T.2 koji stepenik niže, dok treću osobu nije prepoznao, niti dobro vidio jer je bila udaljena. Siguran je da je zalupio i zaključao vrata, te pobjegao u kupatilo. Čuo je pucnjavu, provalili su u kuću, pronašli ga u kupatilu i izvukli u kuhinju, gdje je ležao potrbuške a oni su ga udarali. Nesporna je činjenica da su ga obojica udarali, da se T. kako navodi oštećeni više izživljavao, pa dok je oštećenog udarao T., po glavi, leđima, za to vrijeme T.2 je kupio stvari po kući i povremeno oštećenog udarao. Nije sporno da su optuženi provalili u garažu oštećenog, izvukli vozilo marke „Z. 101“ zv.,„S.“ bijele boje, stavili u isto stvari koje su iznijeli iz kuće, sjeli u vozilo te krenuli u pravcu stadiona „S.“ te udarili sa vozilom u pomoćnu ogradu, nakon čega se vozilo od udara zaustavilo, a zatim iz istog pobjegli u nepoznatom pravcu. Dakle, za sve ove odlučne činjenice oštećeni nema dileme, pa je ovaj sud njegov iskaz koji je dao u tužiteljstvu dana 06.11.2012. godine i iskaz dat na glavnom pretresu dana 23.10.2015. godine prihvatio vjerodostojnim i pouzdanim, jer za suprotnu ocjenu od toga nije bilo nikakvog razloga. Ovo iz razloga što iz navedenih zapisnika slijedi da oštećeni iznosi više detalja, opisujući dinamiku cjelokupnog dešavanja, te da je ipak bio zdraviji i smireniji u odnosu na iskaz dat na glavnom pretresu dana 15.06.2016. godine, kada je, kako proizilazi teško i bezvoljno odgovarao na pitanja koja su mu se više puta ponavljala, uz njegovo nesjećanje za pojedine detalje. Za takvo postupanje bilo je odraza u preživjela dva moždana udara, koja su ostavili tragove u iscrpljenosti i nevoljnosti da govori o stvarima o kojima se ranije više puta izjašnjavao.

Da se kritične prilike oštećeni P. javio u Dom zdravlja Ž. proizilazi iz originalne knjige Dom zdravlja Ž.- protokol Hitne službe za period od godine do ... godine i to broj protokola ... do broja protokola ..., da je dana ... godine evidentiran pacijent, oštećeni P. M., sin B. rođen ... godine iz Ž., te je navedena i dijagnoza, a na kraju rubrike potpis ljekara. Kako se na slijedećoj stranici nalazi datum ... godine od ... sati do ... naveče

proizilazi da je bila smjena od ... sati do ... sati narednog dana. Radi se o načinu vođenja upisa što odgovara vremenu kada se i oštećeni javio. Sasvim je jasno da se nije mogao javiti prije nego je zadobio povrede. Tako je javljanje oštećenog evidentirano pod brojem ... sa opisanom dijagnozom, te pod brojem ... dana .. godine, pa i taj materijalni dokaz potkrijepljuje iskaz oštećenog.

Što se tiče izjašnjenja oštećenog P. u pogledu navoda je li ili nije bio pod ispred garaže, je li bio kanalić ispred garaže te koje širine i dubine, je li zidić bio u hodniku ili kupatilu, ovaj sud nalazi da se ne radi o odlučnim činjenicama, pa stoga utvrđenje takvih činjenica u konkretnom predmetu je irelevantno. Ovo stoga što se optuženima inkriminacije u vezi sa istim i ne stavljaju na teret, o čemu se ovaj sud iz tih razloga i neće upuštati u raspravljanje.

Dovodeći iskaz svjedoka-oštećenog P. M. u vezu sa fotodokumentacijom lica mjesta broj ... od ... godine, na kojoj je vidljivo mjesto događaja, te na ulaznim vratima nastala oštećenja od ispaljenih metaka na fotografijama broj 3., 4., 5. i 6., te mjesto gdje se u kuhinji nalaze rupe od metaka a gdje je oštećeni doveden iz kupatila na fotografiji broj 18., oštećenja na spoljašnoj strani kuće od ispaljenih metaka vidljivo na fotografiji od broja 24. do 27., te razvaljena garažna vrata vidljivo na fotografiji od broj 31., ovaj sud cijeni da i taj materijalni dokaz koji je objektivno potkrijepljuje jednim dijelom iskaz oštećenog u pogledu preduzimanja radnji od strane optuženih.

Da se kritične prilike čula galama, dozivanje u pomoć, pucnjava, da su vrata u kuću oštećenog provaljena, ispreturano po kući, da je oštećeni bio sav izudaran, da je garaža provaljena, uzeto vozilo „Z. 101“ u koje su stavljene stvari uzete iz kuće i da je vozilo slupano udarom od pomoćni zid stadiona „S.“ potvrđeno je iskazima saslušanih svjedoka, prije svega komšija oštećenog Prodanovića i službenih osoba koji su došli na lice mjesta.

Odbrana optuženih T. i T.2 nastojala je dovesti u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka-oštećenog P. M. navodima da je različito iskazivao pri tome insistirajući na činjenicama koje nisu od odlučnog značaja. Pri tome je odbrana optuženog T.2 ukazivala da oštećeni nije imao mogućnost kada otvori ulazna vrata da vidi, je li neko stajao na stepenicama i da nije bili razloga da se ne prihvati i treća osoba, koju nije mogao prepoznati, a koja je bila na stepenicama.

U pogledu različitog iskaza oštećenog P. M., kako to ukazuje odbrana optuženih, ovaj sud cijeni da se nije radilo o različitim iskazima oštećenog već o određenim odstupanjima koja se ne odnose na odlučne činjenice, a posebno ne na počinioc djela. U odnosu na takva odstupanja ovaj sud se već izjasnio kod ocjene iskaza pomenutog oštećenog. Ovaj sud nalazi, na osnovu uvida u foto-dokumentaciju lica mjesta od ... godine, na fotografiji broj 2. se vide nadkrivene stepenice uz zid kuće, a na fotografiji

broj 3. se vide ulazna metalna vrata sa mutnim staklom, da je oštećeni imao mogućnost da kada otvori ulazna vrata da vidi da li neko stoji na stepenicama. Nadalje ovaj sud podsjeća, da je prihvatio i prisustvo treće osobe koja je bila naoružana, a koju oštećeni nije mogao prepoznati, što je vidljivo i iz činjeničnog dijela izreke ove presude.

Tako je svjedok H. M. naveo da je u toku ... godine obavljao poslove policajca u Policijskoj upravi Ž., da je u vezi sa predmetnim dešavanjima dao izjavu u MUP TK - Odjel za ratne zločine dana... godine i u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona dana 07.11.2012. godine, koji zapisnici su mu prezentirani na glavnom pretresu. Naveo je da se sjeća da je bila ... godina i da je putem UKV veze dobio obavijest da je od strane N.N. lica, u ulici ORB napadnut P.I., odnosno svjedok se ne sjeća imena. Bio je zajedno sa rezervistima u MUP-a, jer je zbog ratnog stanja formiran rezervni sastav policije sa kojima je zajedno, po prijavi da je napadnut oštećeni i njegova kuća, izašao na lice mjesta događaja. U Ž. je bilo granatiranja i to u dijelu ulice gdje se dogodio predmetni događaj. Tada su prolazeći ulicom u neposrednoj blizini Fudbalskog stadiona NK „S.“, našli vozilo i pored vozila lice za kojeg se ispostavilo kasnije da je to P. M., koji je ležao u besvjesnom stanju i oko vozila je bilo nekih mještana koji su prišli navedenom licu koji je davao znakove života. Unijeli su ga u službeno vozilo i prevezli do hitne službe Doma zdravlja Ž., gdje mu je doktor ukazao ljekarsku pomoć i isti je došao sebi. Ne može se sjetiti kako je P. bio obučen, ali je odjeća bila pocijepana, pokidana i imao je povrede po raznim dijelovima tijela i glave, na licu i prsima je bilo krvi. U Domu zdravlja, kada je oštećeni došao sebi, na njihovo pitanje je rekao da su ga napala maskirana NN lica, koja su ušla u kuću, da su ga maltretirali, udarali, stvari prebacivali i da su mu pucali iznad glave u kući, da bi ga prestrašili, dok ne zna kako je dospio pored auta, gdje su ga pronašli. U Domu zdravlja je primjetio da je oštećeni bio uplašen, te mu je rekao da ne zna ko je to uradio, već samo da su bili u maskiranim uniformama. Prilikom unakrsnog ispitivanja od strane branitelja optuženog T. N., svjedok H. je naveo da nije primjetio da je oštećeni bio u alkoholisanom stanju ili da se osjetio na alkohol i da kao službeno lice nije obavljao uviđaj na licu mjesta. Prilikom ispitivanja od strane branitelja T. E., svjedok je naveo da je nakon kritičnog događaja imao prilike da se sretne sa oštećenim i da mu oštećeni nikada nije rekao koja su to lica koja su ga kritične prilike napala, niti je od drugoga to čuo. Takođe je naveo da kao policijac nikada nije čuo da je optuženi T.E. sklon vršenju krivičnih djela i da je počinio bilo kakvo krivično djelo. Na dodatno pitanje tužioca svjedok je naveo da je mjesto gdje je pronađeno vozilo „Z. 101“, misli bijele boje, na udaljenosti od kuće oštećenog nekih od 500 do 600 metara.

Svjedoci Č. M. koji je prvi komšija P.M., Š. M. čija je kuća udaljena 500-600 metara od kuće oštećenog, te M. I. koji je dugogodišnji komšija oštećenog, čija kuća je od kuće oštećenog maksimalno udaljena 100 metara, su izjavili da je u septembru mjesecu 1992. godine došlo do pucnjave u komšiluku oko pola dva iza ponoći, čula se galama, vrištanje, pucnjevi koji su dolazili iz pravca kuće P.M., te se čulo pozivanje „u pomoć“ i

„pomozite“. Tako je svjedok Š. naveo da je izašao iz kuće i bio u komšijinom dvorištu pa je od komšija saznao da je P. napadnut pa je krenuo prema njegovoj kući da vidi šta se dešava. Primjetio je jedno lice na ulazu u „šor“ blizu kapije kuće sa puškom ili nečim drugim u ruci, te se ponovo vratio do komšija. Ubrzo je čuo da je izvezeno vozilo iz dvorišta oštećenog, čuo je tup udar i znao je da je vozilo udarilo u nešto. Krenuo je u tom pravcu i sreo komšije Č. M. i M.I., došli su do vozila i vidjeli da je udarilo u betonsku ogradu stadiona i to prednjom lijevom stranom, vrata su bila otvorena, razbacana garderoba, te je ubrzo došla i vojna policija, sa kojima su otišli i do kuće oštećenog. Svjedok Š. je naveo da oštećeni nije govorio ko ga je napao, a on je pretpostavljao da je on to znao i govorio je da to ne smije reći, a na oštećenom je primjetio povrede. Iz iskaza svjedoka M. I. proizilazi da nakon što je čuo krike, nazvao je oca (koji je u međuvremenu umro) koji mu je rekao da je napadnut oštećeni, uzeo je dvocijevku krenuo prema kući oštećenog čuo vrisku, pucnje, pozivanje u pomoć, što mu je teško palo i mislio je pucati, ali ga je u tome zaustavio otac i otišao do komšije F. T., koji je inače bio oružar ABiH i HVO smatrajući da ima automatsku pušku. Naveo je da je čuo paljenje, krčenje i udar auta. Kasnije je oštećenog vidio isprebijanog, blijedog, pod stresom, koliko se sjeća da su ga našli u hodniku, pa su ga oprali i vidio je modrice po tijelu, tačnije leđima i rukama, a na pitanje ko mu je to uradio oštećeni je rekao da nije za priču. Svjedok Č. M. je naveo da je sutradan vidio oštećenog koji je bio sav otečen, zna da je oštećeni bio u Domu zdravlja i oštećeni mu je ispričao da su ga napali, da nije htio otvoriti vrata, ali da su ta lica pucala i da su obili vrata i da su ga udarali i maltretirali, govorio je da su bila neka dvojica, da su svašta radili, psovali mu, vrijeđali. Svjedok je na oštećenom vidio povrede u predjelu glave koje su se ogledale u tome kao modrice na licu, na čelu posjekotina, desno uho krvavo i koliko se sjeća, bio je sav otečen. Sutradan je primjetio da je na ulaznim željeznim vratima kuće oštećenog bilo otisaka pretpostavlja od oružja, a oštećeni mu je rekao da je kritične prilike stajao, sakrio se u WC, kada su ta lica pucala, kako bi izbjegao pucanje, a primjetio je posjekotinu na njegovom čelu. Poznato mu je da je oštećeni živio sam, da kuća oštećenog ima prizemlje i sprat, da je R. sa djecom bio u prizemlju njegove kuće. Oštećeni mu nije nikada rekao imena lica koja su ga napala, ali misli da ih oštećeni zna, jer ih je on vidio i nakon tog događaja pričao je da poznaje lica koja su ga napala.

Iz iskaza svjedoka G. R. proizilazi da je oštećeni P. M. bio njegov radni kolega, da živi u naselju L. prema Ž., čija je kuća od kuće oštećenog udaljena oko jednog kilometra, gdje je živio i ... godine. U vezi kritičnog događaja navodi da je bio u jedinici „Ž. s.“ u vojsci, ... godine, da je bio ... ili ... septembar, ne zna tačno, bio je uveče dežurni u jedinici, došao je kući biciklom u.. sati, jer se njegova jedinica nalazila u G. Ž.. Sjeća se da je došla njemu pred vrata kćerka oštećenog M. koja mu je plačući govorila: „R. ubili su mi tatu, izudarali su mi tatu“, pa je biciklom otišao do kuće oštećenog, gdje je bilo prisutnih komšija, a oštećeni je sjedio pred stepenicama kod ulaza na sprat i rekao mu je da su ga ubili, izudarali, a svjedok je između očiju primjetio crveno, pa mu je oštećeni rekao da je metak prošao pored očiju, primjetio je da je povrijeđen po stomaku i leđima,

pa ga je pitao ko mu je to uradio, a oštećeni mu je rekao da ne smije da priča, sa njim je bio još malo i otišao kući, a prethodno se popeo i na sprat kuće oštećenog i primjetio da su prozori u banji razbijeni, te mu je oštećeni rekao da su mu i kola uzeli i koliko se on sjeća, da su mu drugi rekli da su bila dvojica ili trojica kritične prilike. Na spratu kuće je živio oštećeni, a poznato mu je da su u prizemlju živjele izbjeglice.

Iskaze svjedoka H. M., Č. M., Š. M., M. I. i G. R., ovaj sud je ocijenio pouzdanim i vjerodostojnim, koji svjedoci su se izjašnjavali o predmetnom događaju u odnosu na ono što su oni vidjeli i čuli kritične prilike, a koji iskazi su međusobno podudaraju i nadopunjuju. Dovodeći ove iskaze svjedoka u vezu sa iskazom oštećenog ovaj sud cijeni da se iskaz oštećenog podudara sa iskazima navedenih svjedoka i među njima nema neusklađenosti i protivrječnosti, a sve to u pogledu odlučnih činjenica.

Da je oštećeni kritične prilike zadobio povrede, pored iskaza navedenih svjedoka koji su se o tome izjašnjavali, potvrđeno je pisanim nalazom i mišljenjem vještaka sudske medicine T. dr. V., te njegovim iskazom, koji je naveo da je izvršio vještačenje vrste i težine tjelesnih ozljeda i mehanizma njihovog nanošenja kod P. M. i međusobnog položaja oštećenog i njegovih napadača. Naveo je da je imao na raspolaganju medicinsku dokumentaciju i to prijavu o nesreći na poslu izdatu od Doma zdravlja Ž. broj ... od 1... godine, uputnicu neurologu od ... godine, te uputnicu neuropsihijatra od 1..., sa nalazom neuropsihijatra od .. i ...godine, na osnovu koje medicinske dokumentacije je utvrdio da je P.M., rođen ... godine, kritičnog događaja zadobio sljedeće ozljede: nagnječno-razdernu ranu u predjelu čela, krvni podljev ispod orbita oba oka, krvni podljev na stražnoj strani grudnog koša obostrano i krvni podljev u predjelu obje nadlaktice i obje podlaktice. Ozljede koje je imenovani zadobio, pojedinačno i u zbirnom djelovanju, imaju obilježje lake tjelesne ozljede i iste su nastale višekratnim djelovanjem nekog tvrdog mehaničkog sredstva na predio čela, predio lica obostrano ispod orbita oka, zatim na stražnji dio grudnog koša, te u predjelu obje nadlaktice i obje podlaktice moguće nazuvenim stopalom zamahnute noge, odnosno udarcima stisnutom šakom zamahnute ruke u navedene dijelove tijela, gdje su navedena sredstva i način ozljeđivanja podobna i prikladna za nanošenje ovih vrsta ozljeda na temelju izgleda i karakteristika naprijed navedenih i opisanih ožiljaka. Vještak je istakao da je, dana 23.10.2012. godine, obavio pregled P. M. i tom prilikom utvrdio da se na koži, nešto iznad korijena nosa, nalazi jedan nepregledan bjeličast uži, na dodir čvrst, ožiljak, postavljen koso dolje i lijevo, prema nazad i udesno, dužine oko 3,4 cm i širine oko 0,2 cm sa nekoliko kraćih poprečno postavljenih promjena istih takvih karakteristika, te da se u središnjem dijelu stražnje strane lijeve podlaktice u koži nalazi jedan uži i bjeličast čvrst, koso i dole i prema nagore i u polje, postavljen ožiljak dužine oko 3,3 cm i širine oko 0,2 cm sa 4 jasno vidljiva poprečna postavljena crtasta ožiljka s traga, koji potiču najvjerojatnije od hirurške intervencije odnosno ušivanja te rane, te na stražnjoj strani donje polovine desne potkoljenice u koži se nalazi jedan nepravilan bjeličasti ožiljak glatke i sjajne površine promjera 3 x 0,4 cm. Nadalje je vještak ukazao

da je u razgovoru P. M. naveo da naprijed opisani ožiljci potiču iz predmetnog događaja, a da mu je ozljeda na čelu u predjelu iznad korijena nosa nastala djelovanjem fragmenata metala od zrna projektila, koje je prethodno, prema navodima P. prošlo kroz vrata i da je isti fragment metala izvađen iz te rane prilikom njene obrade od strane ljekara. Na temelju navoda P. i karakteristika naprijed navedenih i opisanih ožiljaka u predjelu čela, desne potkoljenice i lijeve podlaktice, vještak se izjasnio da nije moguće sa sigurnošću utvrditi na koji način i sa kojim sredstvom su te ozljede nanesene. Isto tako, nije moguće isključiti mogućnost da je ozljeda u predjelu čela nastala djelovanjem fragmenata metala projektila zrna ispaljenog iz vatrenog oružja, koje je, kako on navodi, prethodno prošlo kroz strukturu samih vrata. U momentu nanošenja povreda u predjelu lica, povrijeđeni i povredilac su bili okrenuti jedan drugom sučelice, uz mogućnost otklona povredioaca u odnosu na povrijeđenog u desnu i lijevu stranu, dok su ozljede na stražnjoj strani grudnog koša, te na stražnjoj strani lijeve podlaktice i stražnjoj strani desne potkoljenice nastale u momentu kada je oštećeni povrediocu bio okrenut leđima, a gledano u prostoru, u momentu ozljeđivanja oštećeni se mogao nalaziti u uspravnom, ali isto tako i u nekom nižem položaju tijela, pod uslovom da su ti dijelovi tijela koji su bili ozlijeđeni, bili dostupni za navedeno ozljeđivanje. Odgovarajući na pitanja vještak je potvrdio da kroz medicinsku dokumentaciju na ime oštećenog, koju je imao na raspolaganju prilikom sačinjavanja nalaza, nije konstatovano da je kod oštećenog iz rane koja se nalazila na čelu, izvađen fragment metala prilikom pregleda od strane ljekara u Domu zdravlja.

Vještak neuropsihijatar dr K. B. je proveo vještačenje na okolnosti psihičkog stanja i duševne patnje kod oštećenog, a zbog kritičnog događaja, te je u iskazu i naveo da je na osnovu medicinske dokumentacije, te obavljenog u Domu zdravlja intervjua i pregleda P. M. sačinio pisani nalaz imišljenje, koji je dostavio sudu dana 17.12.2015. godine i kod kojeg je u cijelosti ostao. U zaključku je naveo da događaj, koji je preživio P. M., doveo do iznenadnog i intenzivno stresnog, odnosno psihičkog simptoma, a koji medicinski ima karakter akutnog stresnog stanja. Pored tjelesnih povreda sa prisutnim bolovima u tim trenucima, imajući u vidu okolnosti povređivanja, javlja se strah zbog vitalne životne ugroženosti u obliku nemira, smetnji pažnje, dezorijentacije, uz vegetativne smetnje kao što je znojenje, lupanje srca, teško disanje i slično. Simptomi akutnog stresa prolongirano traju i poprimaju karakteristike posttraumatskog stresnog poremećaja. Ovakav poremećaj se može javiti kod svih osoba, naročito ako je stresor ili težak životni događaj, kao u ovom slučaju, bio ekstreman, a to je vitalna ugroženost, odnosno strah od vitalne ugroženosti. Strah je kategorija, subjektivni osjećaj na postojeću ili predstojeću opasnost po psihički ili fizički integritet tj. afektivni odgovor na opasnost, koja je realna, a ličnost nije u mogućnosti da otkloni tu opasnost. U odnosu na psihičke patnje kod oštećenog P. M., vještak se izjasnio da je oštećeni bio u stanju akutne reakcije na stres, koja se obilježava u medicini kao F-43, a u narednom periodu, obzirom na njegov status odnosno psihičke smetnje, klinička slika poprima karakter posttraumatskog stresnog poremećaja sa prisutnim simptomima duševne boli trajnog

karaktera. Za ovaj poremećaj je karakteristično stalno nametanje slika i sjećanja traumatičnih događaja sa simptomima povišenog uzbuđenja, izbjegavanje podražaja koji podsjećaju na traumu. Duševna bol je kompleks negativnih, neprijatnih emocija koje štetno utiču na kvalitet življenja i na psiho-socijalno funkcionisanje. Iz navedenog proističe da je P. M. u navedenom traumatičnom događaju u noći doživio teške i ozbiljne psihičke patnje, sa trajnim posljedicama razvijenim postraumatskim stresnim poremećajem koji je prisutan.

Pomenuto vještačenje od strane vještaka sudske medicine T. dr. V. i neuropsihijatra dr K. B., ovaj sud je u cijelosti prihvatio kao stručna i objektivna, jer su provedena uz primjenu odgovarajućih stručnih i naučnih metoda koje ničim nisu dovedena u pitanje, kao ni kompetetnost i kredibilitet samih vještaka.

Nadalje, ovaj sud je preuzeo i prihvatio dokaze koji su u smislu odredbe člana 288. stav 2. ZKP FBiH ranije pročitani i to iskazi svjedoka M. R. i M. F., koji su umrli što je potvrđeno izvodom iz matične knjige umrlih za grad Z. na ime M. R. broj ... od ... godine i izvod iz matične knjige umrlih za grad Ž. na ime M.F. broj odgodine.

Tako iz iskaza svjedoka M.R. datog na zapisniku o saslušanju u MUP TK broj od ... godine, proizilazi da je stanovao u prizemlju kuće P. M. u Ž. oko dva mjeseca, dakle prije predmetnog događaja i za to vrijeme kod M. su se skupljala uniformisana lica, koja su znala provesti čitav dan, te duboku u noć, pijući, a nekada su znali i prenoćiti. Kritične prilike kada je došlo do napada na M., vidio je da su taj dan, on i neka uniformisana lica sjedili ispred kuće, roštiljali i pili, te su, kada je pao mrak, ušli u kuću i nastavili piti i veseliti se a svirali su i pjevali uz šargiju. Ne zna o kojim licima se radilo. Inače od komšija znao je M. brata S., koji im je pomagao, dao im ćebad, ponekad i hranu, a poznavao je i komšiju M., kojem ne znam prezime. Kritične prilike duboko u noć, ne zna tačno koliko je sati bilo, probudila ih je galama i buka na spratu, potom se čulo da su vikali da se upalio signal i tražili da preda radio stanicu, na što je on odgovorio da nema. Nakon toga, nastala je galama i tutnjava na spratu kuće, pucalo se, ali ne zna je li ispred kuće ili u kući, jer nije smio izaći, a čuo je galamu i dozivanje M., koji ga je zvao: „Upomoć R.“. Naveo je da se pucalo i da se bojava za sigurnost svoje četvero maloljetne djece. To sve je trajalo oko petnaest minuta, te je kroz vrata povikao da ostave čovjeka, na što mu je neko odgovorio da šuti i da s tim nema ništa, psujući mu majku. Nakon toga, je svoju djecu i ženu sklonio u jednu prostoriju, koja je, po njegovoj procjeni bila najsigurnija, gdje su ostali do jutarnjih sati. Sutradan ujutro, oko devet ili deset sati, došao je M. na vrata i pitao ga, je li živ, na što je potvrdno odgovorio i pitao oštećenog šta je to bilo sinoć, na što mu je rekao: „Ubiše me“. Tada mu je vidio na licu jednu ogrebotinu na čelu i modrica na licu, dok ostale povrede nije mogao vidjeti, jer je bio odjeven. M. mu je rekao da mora otići do policije, što je i učinio, ali nije siguran li je to bila vojna ili civilna policija. Nakon tog događaja sa porodicom je otišao u Prvu osnovnu školu u Ž. i tu ostao do ... ili ... godine, jer ne zna tačno kada se

napravilo naselje NPA K. u Ž., gdje se uselio. Na pitanja svjedok je odgovorio da njemu i njegovoj porodici nisu dolazila uniformisana lica, jer nikoga nije ni poznao.

Iz zapisnika o saslušanju svjedoka M. R. datog u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona pod brojem T03 0 KTRZ 0012168/97 od 20.03.2013. godine, proizilazi da je svjedok naveo da je davao izjavu vezano za događaj u kući P. M. gdje je sa porodicom jedno kratko vrijeme stanovao. Sutradan nakon događaja je sa porodicom se vratio u školu „V. N.“, gdje su prije dolaska u kuću M. bili smješteni. Razlog njihovog odlaska jeste neprijatnost da više tu stanuju, jer je kćerka M. odmah ujutro došla i galamila, govoreći o tom događaju, tako da su se oni neprijatno osjećali što je M. napadanut. Na pitanja je odgovorio da mu M. nije rekao ko ga je napao i tvrdio je da ne zna. Nije mu bilo poznato da je M. imao i automobil, ali je čuo da je navodno, neko auto razbijeno te noći u blizini stadiona „S.“, a to je čuo tek poslije nekoliko dana kada se vratio u školu. Nakon ovog događaja, nije se penjao na sprat M. kuće i nije mu poznato li je u kući bilo kakvih oštećenja. Ne zna ni jesu li prozori na gornjem spratu kuće bili polupani, te noći se čula buka na spratu, dok nije čuo lomljavu stakla. Sjeća se, samo da je bila velika galama, da je neko napadao M., da je spominjana radio stanica, te mu je poznato da je nakon događaja, M. na oku ili iznad oka imao crvenilo, odnosno povredu. Naveo je da je T. E. njegov zet, ali da ga nije poznao u to vrijeme.

Iz zapisnika o saslušanju svjedoka M.F.dat kod MUP TK broj 08-02/3-6 od 08.11.2011. godine, proizilazi da je spavao u svojoj kući koja je od M. kuće udaljena oko 70 metara. Kasno u noći oko ... ili ... sata, probudili su ga pucnji iz vatrenog oružja, bio je rat i nije bilo struje. Ustao je i kroz prozor pogledao u pravcu kuće P. M., odakle su dolazili odjeci pucnjeva, vriska i galama nekih ljudi. Bilo ga je strah od pucnjave, te je legao na patos u svojoj kući, kako ne bi bio pogođen i tako ostao oko 15 - 20 minuta. Za kratko vrijeme situacija se smirila i kroz prozor je vidio, kako su u njegovo dvorište došli P. M. sa Š. M., komšijom T. F. i njegovim bratom M. I.. Vidio je, da je M. bio u kratkim gaćama i da je imao vidne povrede u predjelu glave i to modrice na licu, krvavo čelo desno, dok ostale povrede na tijelu nije primijetio jer je bio mrak i ništa se nije vidjelo kada je izašao na dvorište i sa njima razgovarao. Tada je saznao da je M. pretučen od strane nepoznatih lica, pa su nakon toga otišli iz dvorišta i on se vratio u kuću na spavanje. Na pitanje svjedok je odgovorio da mu nisu poznati izvršioци napada na kuću P. M. tada a niti sada.

Takođe je na osnovu odredbe člana 288. stav 2. ZKP FBiH, pročitao i iskaz svedoka I.B. koji živi u Nj. na nepoznatoj adresi, što je potvrđeno dopisom Policijske uprave Ž. - PS Ž. broj ... od ... godine, na koji način je prihvaćeno da bi bio otežan njegov dolazak na sud, tako da je pročitao zapisnik o saslušanju navedenog svjedoka dat u MUP-a TK, broj ... od ... godine, iz kojeg proizilazi da je početkom rata ... godine bio vojni policajac i to komandir Odjeljenja vojne policije u Ž.. Sjeća se da je jednog dana 1992. godine dobio naređenje od strane dežurne službe Vojne policije u Ž., da ode na lice

mjesta u ulici O.r. b., jer je bila prijava da je došlo do napada i pucnjave na kuću P.. Ne sjeća se tačno koliko ih je bilo upućeno i ko je sve išao sa njim i sa čime su došli. Sjeća se da su napadači pobjegli, prije nego što su oni došli, a imali su dojavu da su otišli u pravcu mjesta L., pa je jedan dio patrole upućen u tom pravcu, ali ih nisu uspjeli naći. Dolaskom na lice mjesta, ušao je u kuću P. S., kojeg je poznavao, kao i njegovu suprugu M.. Sjeća se da kroz razgovor nije uspio doznati ko ih je napao. Dio njegovih kolega je ušlo u kuću P. M., koja se nalazi pored S. kuće, da obave razgovor i sa njim, ali nisu uspjeli doći do saznanja o napadačima. Sjeća se da mu je S. na svojoj kući pokazivao tragove napada u smislu razbijenog prozora, rupe od metaka u zidu i drugo, dok sa M. nije razgovarao, niti se može sjetiti da ga je vidio tog dana. Nakon izlaska na lice mjesta otišli su na druge zadatke jer je tada bilo puno prijava.

Tako je pročitao i iskaz svjedoka P.S., kojem je zbog bolesti i starosti otežan dolazak na sud, a koji je saslušan na zapisnik o saslušanju svjedoka u MUP TK broj ... od ... godine, navodeći da se tačno ne može sjetiti kada je sa suprugom M. prešao da živi iz svog stana u zgradi zv. „kuća“ u svoju vikend kuću u ulici ORB do broja, a koja se nalazila pokraj kuće brata P. M., moguće da je to bilo u petom ili šestom mjesecu godine. U kući brata u prizemlju je stanovala jedna porodica iz Z. kao izbjeglice, dok je brat stanovao na spratu te iste kuće. Ne sjeća se tačnog datuma, misli da je bilo ... ili ... septembra ... godine, kada je u noćnim satima čuo, bilo je jako kasno, prvo pucnjavu, koja je bila oko kuće, kao i u kući brata, a nakon toga se začula i galama, te istovremeno i jaukanje i zapomaganje brata M.. Kako nije znao šta je u pitanju, a bojeći se za svoj i suprugin život, nije smio gledati kroz prozor, niti izaći iz sobe, niti iz kuće, te su se sakrili u spavaćoj sobi na podu. Nakon izvjesnog vremena, ne zna tačno koliko je prošlo, izašli su iz kuće (svjedok i supruga) da vide što je bilo, te da vidi šta je sa M., je li živ. U dvorištu su zatekli nekoliko komšija, među kojima i Š. M., te brata M. sa vidnim povredama glave u vidu modrica, krvnih podliva, kao i zavojem na glavi. Takođe mu je vidio i krvne podlive na leđima, koji su nastali gaženjem, odnosno šutanjem. Ušao je u unutrašnjost kuće, te zapazio izrešetana ulazna vrata kuće, te ispreturan cijeli sprat tj. namještaj i garderobu. Kada ga je pitao da li zna ko je to uradio, rekao mu je da ne zna, samo da je bilo 4 ili 5 ili više uniformisanih ljudi, naoružanih dugim cijevima. Prolazeći preko dvorišta zapazio je čahure 7,9 mm, prilikom obilaska svoje kuće, te oštećenja od metaka, gdje su neki prošli kroz prozor, a neki kroz blok. Takođe se sjeća da su u toku dana dolazili i novinari TV Ž., M. Đ., tako da je taj dan sa suprugom napustio kuću i vratili se u svoj stan u Ž..

Iskazi svjedoka M. R., M. F. i P. S., se međusobno podudaraju i ovaj sud ih je ocijenio vjerodostojnim da su kritične prilike čuli galamu, pucnjavu, jaukanje, da nisu smjeli izići iz kuća bojeći se za svoju sigurnost, da su na oštećenom bile vidljive povrede. Dovodeći u vezu iskaze ovih svjedoka sa iskazom oštećenog P. i iskazima svjedoka (uglavnom komšija oštećenog) Č.M., G. R., Š. M. i drugih, koji su se izjašnjavali na iste okolnosti u vezi onoga što su kritične prilike čuli i vidjeli ovaj sud cijeni da su njihovi

iskazi podudarni, a pročitani iskaz svjedoka I. B. koji je kritične prilike izišao na lice mjesta ali oštećenog P. M. nije vidjeo niti sa istim obavio razgovor cijeni tačnim, ali koji nema potrebnu relevantnost.

Prema iskazu optuženog T. N. datog u svojstvu svjedoka proizilazi da optuženog T. E. prije poznao samo iz viđenja, a od ... godine su bili zajedno u jedinici. Jedne prilike ... godine se sa istim potukao, kada je T. bio i povrijeđen i nakon toga nisu komunicirali, tako da dok su bili zajedno u jedinici sa istim nije bio ni u kakvim odnosima i nije se družio. Oštećenog P. M. poznaje površno, poznato mu je da je vozio autobus, poznato mu je gdje se nalazi njegova kuća u Š., ali ne zna gdje je kuća u kojoj je napadnut. Za događaj koji se desio P. M. je čuo, jer se o tom slučaju govorilo i na televiziji Ž. i tada su spominjani drugi ljudi „K.“, K.. Naveo je da njega niko nije pozivao da da izjavu vezano za taj događaj i prvi put je dobio poziv od tužitelja prije dvije godine, vezano za predmetni događaj. U ratu je bio u jedinici S. odred i bio je komandir diverzantskog voda. Kada je u pitanju datum godine sjeća se da se nešto dešavalo pred MUP-om i da je Vojna policija tražila zaštitu, a koliko se sjeća prolazio je i odatle su otišli u kafanu K. H., gdje je pjevao H.L., gdje su sjedili i kada je došlo do incidenta u kafani jer je bila razbijena violina i tada je K. H. rekao da ima neki čovjek u B. koji ima violinu, tako da su te večeri između 23 i 24 sata otišli kod tog čovjeka Lj. koga zovu Lj., gdje su se zadržali do svanuća i dobili su violinu. Naveo je da nikada nije bio kod kuće P. M..

Na okolnosti davanja alibija optuženom T. N. svjedočili su F. N., H. N., K. E. i K. H., koji su iskazali da su se kritične prilike u septembru mjesecu .. godine, nalazili na otvorenju ugostiteljskog objekta u kojem je bio i optuženi T. a svjedoci K. E. i K. H. su precizno naveli da je to bilo ... septembar ... godine, da je otvorenje objekta bilo kod H., koje je potvrdio i njegov brat E. i da su ostali do fajrunta. Nadalje su naveli da je to veće dolazila vojna policija, da se desio incident sa violinom koju je razbio F. N., koji je potvrdio te navode i čuo priču da trebaju ići u B. kod nekog B., te da su K. H., T. N. i B. otišli kod Lj. M. u B., udaljenom oko 7 km od Ž., a u kojem ugostiteljskom objektu su ostali do jutarnjih sati i sa njima da je cijelo vrijeme bio T.N.. Takođe ovi svjedoci su se izjašnjavali u pogledu zabrane nošenja oružja dugih cijevi kroz grad, da se nakon ratišta isto odlagalo u matičnu jedinicu kasarne.

Tako iz iskaza svjedoka M.Z. proizilazi da je u septembru ... godine obavljao dužnost referenta tehničke službe u S. odred i da mu je dužnost bila da reguliše odlaganja materijalno –tehničkih sredstava, naoružanja i drugih sredstava i da su borci prilikom vraćanja sa ratišta odlagali naoružanje, koje se evidentiralo i podnosio se dnevni izvještaj. Naveo je da je bila zabrana nošenja oružja po gradu. Na pitanja branitelja T. se izjasnio da je u njegovoj jedinici bio i T. E. i da o njemu nije čuo nikakve probleme, a da se ne može sjetiti je li T. N. i T. E. viđao zajedno u S. odred.

Na okolnosti odlaganja oružja u kasarni i zabrani nošenja oružja tokom ... godine se izjasnio i svjedok M. S., koji je naveo da je T. N. bio pripadnik S. odreda ABiH, da je kasarna bila u S.c. Ž., da početkom ... godine nije bila zabrana nošenja oružja od strane pripadnika ABiH, ali da je ista brzo nastupila.

Svjedok S. R. je naveo da je ... godine bio pripadnik Vojne policije u Ž. i da je kritične prilike kada je bilo otvorenje ugostiteljskog objekta „K.“ prije ... sata navratio u objekat s obzirom da je bio policijski sat kako bi goste opomenuo da se razidu. Tada je pored ostalih zapazio i T. N., kojeg je od ranije poznao. Naveo je da je bio neki jaz između T. N. i T.E., jer je prije rata došlo do tuče i da ih od tada više nikad nije viđao zajedno. Odgovarajući na pitanje branitelja optuženog T. naveo je, da mu je poznato da je T. E. imao brata koji je bio problematičan, a koji je ličio na optuženog.

Svjedok L. M. u iskazu navodi da poznaje T. N., te da je imao muzičke instrumente, da je K. H. držao neku kafanu u Ž. u kojoj je svirač N., koji je svirao u njegovoj kafani razbio violinu i da su K. H. i T. N. došli kod njega da traže violinu i te večeri kada su došli sjedili su do jutarnjih sati, ali se ne može sjetiti ni datuma ni godine kada je to bilo, ali zna da je bilo ratno stanje.

Iz iskaza svjedoka Z. N. proizilazi da poznaje T. N., da ga je upoznao u kafani gdje on inače svira violinu i da je ... godine svirao u kafani K. H. u koju je dolazio i optuženi T. N., te se sjeća incidenta koji je bio u kafani, a što mu je ostalo u glavi, jer mu je te večeri razbijena violina, bilo je to ... godine, te večeri je u kafani bio i T. N., pa su iste večeri kada se zatvorila kafana otišli u B. kod nekog čovjeka od kojeg je uzeo violinu, otišao je zajedno sa T. N. i B..

I svjedok Đ. I. je naveo da mu je poznato, obzirom da je radio po kafićima, da je došlo do incidenta, tuče između T. N. i T. E. prije rata i da ih od tada nikada više nije vidio zajedno.

Analizirajući iskaze svjedoka odbrane optuženog T. N., F. N., K. E., K. H., H. N. i S. R., koji su u iskazima naveli da su bili zajedno sa optuženim u ugostiteljskom objektu „K.“ u Ž. dana ... godine, ovaj sud je u tom dijelu prihvatio njihove iskaze vjerodostojnim, imajući u vidu zatvaranje ugostiteljskog objekta nakon policijskog sata, oko ... sata i vrijeme kada je došlo do kritičnog događaja oko ... sati. Međutim, nisu prihvaćeni vjerodostojnim iskazi svjedoka K. H., H. N., L. M. i Z. N. u dijelu iskaza u kojem navode da su, nakon što se zatvorio ugostiteljski objekat, iz razloga što je razbijena violina od strane F. N. otišli sa optuženim T. N. u B., radi popravka iste, gdje su sjedili do jutarnjih sati. Iskazi ovih svjedoka u tom dijelu nisu uvjerljivi, niti pouzdani da se nakon tolikog proteka vremena sjećaju prisustva optuženog T. do jutarnjih sati, pa ovaj sud cijeni da su ovi svjedoci takvim svojim iskazima nastojali

pomoći optuženom dajući mu alibi, a sve u cilju izbjegavanja njegove krivične odgovornosti.

I iskaz optuženog T. N. dat u svojstvu svjedoka od strane ovog suda je ocijenjen neuvjerljivim, nepozdanim, a njegov iskaz nije potvrđen drugim provedenim dokazima. Teza odbrane da se ovaj optuženi kritične prilike sve do jutarnjih sati bio u kafani u B., da se nije družio sa optuženim T.2, da se oružje-duge cijevi nisu mogle nositi van ratišta, da nije znao gdje se nalazi kuća oštećenog P., da nije dolazio sjediti pod grožđem ispred kuće, je neprihvatljiva jer takve okolnosti na koje su predlagani svjedoci nisu dokazane.

U odnosu na iskaze svjedoka odbrane F. N., K. E., K. H., H. N., M. Z. i M. S., u dijelu u kojem navode da se oružje moralo odlagati nakon što se dolazilo sa ratišta, ovaj sud je prihvatio njihove iskaze pouzdanim smatrajući da im je ta činjenica bila poznata jer su bili pripadnici ABiH. Međutim, cijeneći da se navedeni svjedoci nisu izjašnjavali na okolnost da li je optuženi T. N. kritične večeri imao kod sebe naoružanje, pa imajući u vidu materijalni dokaz Knjiga dnevnih događaja Policijske stanice Ž. za ... godinu i .. godinu, u koju je izvršen uvid u original Knjige dnevnih događaja, u kojoj je konstatovano i evidentirana prijava dana ... godine da je došlo do narušavanja javnog reda i mira od strane T. N., zbog toga što je dana ... godine oko .. sati u kafiću „K.“ prijetio oružjem, pištoljem, a istog dana ... godine, putem telefona od strane više građana je prijavljeno da je T. N. pucao ispred kafića „M2“ dana godine, potom prijava od godine, gdje je prijavljen T. N. da je prijetio automatskim oružjem, te ispalio 30 komada metaka iz automatske puške, koji materijalni dokaz je ovaj sud prihvatio kao objektivan i vjerodostojan, a iz kojeg dalje slijedi da T. N. kao pripadnik S. jedinice je nosio naoružanje i onda kada nije bio na ratištu. Iz tih razloga iskazi navedenih svjedoka nisu doveli u sumnju činjenice da je optuženi T. N. kritičnog dana i u vrijeme kritičnog događaja kod sebe posjedovao naoružanje.

Iskaze svjedoka odbrane Đ. I. i S. R. u dijelu u kojem navode da nikada nisu vidjeli zajedno T.N. i T. E., ovaj sud nije prihvatio kao vjerodostojne, ocijenivši da su iskazi navedenih svjedoka odbrane usmjereni na pokušaj ubjeđenja suda da se optuženi T. i T.2 nisu družili, a to sve u nastojanju predstavljanja da u takvoj situaciji nisu mogli zajedno učestvovati ni u izvršenju predmetnog krivičnog djela, što je neprihvatljivo.

Iz iskaza svjedoka N. Z. i T. Š. proizilazi da poznaju T. N. od prije rata, jer je N.s njim radio u rudniku Đ. par godina, da su ga oba svjedoka bolje upoznali u ratu jer su bili u istoj jedinici u S. odred. T. N. je bio u diverzantskom vodu i kao takav pokazao se kao izuzetan borac i drug. Svjedok N. Z. je naveo, da mu nije poznato da je protiv T.N. bilo kakvih pritužbi, da protiv njega nije vođen bilo kakav postupak, bio je disciplinovan i izuzetan borac i kao takvog ga i poznaje. Navodi da je T. N. činio dobra djela, pa je tako jedne prilike kada su se kretali ulicom i kad je tzv. K. prišao M. K. bivšem načelniku

MUP-a i počeo da ga tuče, odbranio ga je optuženi T.. Na pitanje svjedok je naveo da optuženog T. N. i T.E. nikada nije vidio zajedno. Svjedok T. Š. je naveo da je T. N. bio dobar borac i dobar drug, a poznao je i P. M. kao vozača u "L.", a i njegovog brata koji je bio policajac u Ž., te je sa istima bio u dobrim odnosima. Navodi da nikada nije bilo prijave za napad na P. M. od strane pripadnika ABiH, da mu je poznato da optuženi nisu bili zajedno u jedinici, jer su od ranije imali neki sukob.

I svjedok F. S. u iskazu je naveo da poznaje T. N., jer su zajedno prije rata radili u rudniku, da poznaje i oštećenog P. M., koji je radio u "L.". Vezano za napad na oštećenog P. M., svjedok je naveo da je informacije imao od svog sina, jer je u to vrijeme bio u zatvoru, kao odbornik Skupštine Ž. ispred SDS, koji mu je rekao da se pojedini Srbi u Ž. maltretiraju, pa je lično sina pitao za optuženog T. N. i druge iz Ž., za koje je znao da su bili problematični, da li su i oni činili takve stvari S., te mu je sin rekao da nije, već da se radilo o drugim osobama, koji nisu bili s tog područja. Naveo je da živi u A., po dolasku prvo je potražio T., kao i druge svoje drugove kako bi ga vidio i nije mu poznato da je T. N. bio nacionalista, a poznato mu je da je T. lično spasio K. M., načelnika SUP-a, koji je bio napadnut od nekog momka. Naveo je da optuženog T. N., kojeg je dobro poznao nikada nije vidio zajedno sa T. E., niti mu je T. pričao da se družio sa T.2..

Prema iskazu svjedoka P. Z., proizilazi da je tokom .. godine živio u Ž., u toku rata bio u "Ž. osama", a tokom ... godine, tačnije u septembru mjesecu ... godine je bio u Vojnoj policiji. Poznaje optuženog T. N., kao i oštećenog P. M. i kritične večeri, kao vojni policajac, zajedno sa G. S., došao je pred kuću P. M., ušli su u dvorište, nije bilo struje, nikog nije vidio, ali je čuo neke priče iza kuće, a na lice mjesta je izašao zbog napada na P. M.. Na licu mjesta nisu imali nikakvih saznanja o tome ko je izvršio napad na P. M., ali nije ni čuo da je to počinio T. N., kojeg poznaje od ranije i zna da nije nacionalista. Optuženog T. E. slabije poznaje, a optužene nikada nije vidio zajedno. Naveo je da nije fotografisao lice mjesta, jer nisu imali nikakvu opremu, nego da je samo bio upućen od strane načelnika da vidi šta se desilo u kući P. M., a te večeri nije ni vidio P. M., te se tu zadržao možda dvije do tri minute. Svjedok se ne sjeća da je sačinio bilo kakav pismeni izvještaj vezano za ovaj izlazak na lice mjesta.

Iskazi svjedoka predloženih od strane odbrane optuženog T. N. i to N. Z., T. Š. i F. S. se prije svega ne odnose na odlučne činjenice, već u pogledu poznavanja optuženog kao dobre osobe, dobrog borca, da nije bio nacionalista, spasio K. M. od napada nekog mladića, ovaj sud je prihvatio vjerodostojnim, dok dio iskaza da nisu nikada vidjeli skupa optužene ovaj sud cijeni neuvjerljivim, dok iskaz svjedoka P. Z. koji je izišao na lice mjesta a nije vidio ni oštećenog, pa iako navodi da je čuo priču iza kuće nije se ni interesirao niti ko se nalazi, nije ulazio u kuću u koju je izvršena provala i izudaran oštećeni da vidi zatečeno stanje, a niti je sačinio izvještaj ili službenu zabilješku, koji iskaz ovaj sud cijeni uvjerljivim ali irelevantnim.

Pored toga, izvršen je uvid u knjigu dnevnih događaja Policijske stanice Ž. iz i ... godine, te uvid u original knjigu dnevnih događaja PS Ž., gdje je iz evidentiranih prijava proizilazi da je i dana godine činio prekršaje, u odnosu na narušavanje javnog reda i mira. Isto tako, i u odnosu na optuženog T. N. uvidom u knjigu dnevnih događaja PS Ž. evidentirana je više prijava od ... godine da je činio prekršaje zbog narušavanja javnog reda, u kojim je pored ostalog navedeno da je i pucao iz oružja.

Pored toga, evidentirana je prijava, da je dana ... godine oko .. sati napadnuta kuća oštećenog P. M. od strane pripadnika ABiH, da je oštećeni pretučen, da se pucalo po kući oštećenog i da su oduzeta kola oštećenog u koja su stavljene stvari oštećenog i to televizor i meso, da su kolima udarili u betonsku ogradu kod stadiona „S.“, što dodatno potkrijepljuje iskaz oštećenog P. M..

Nadalje iz iskaza optuženog T. E. datog u svojstvu svjedoka proizilazi da je naveo da nije učinio krivično djelo koje mu je stavljeno na teret, niti da je bio u kontaktu sa T. N., te da oštećenog P. M. ranije nije poznavao sve dok ga nije vidio u sudnici. Pri tome navodi da je bio ranjen u prvoj polovini septembra ... godine i da se nalazio u bolnici, imao je zavoj na lijevoj strani glave koji je nosio nekih 10 do 15 dana nakon povređivanja i da se zbog povreda osjećao fizički loše i nigdje nije izlazio, da je iz bolnice otpušten prije nego što je trebalo, iz razloga što su pristizali novi ranjenici i nakon otpusta iz bolnice ležao je kod kuće i izlazio samo na previjanje i da kao pripadnik ABiH nije bio nikada disciplinski kažnjavao, niti je napravio bilo kakav incident. Takođe je naveo da optuženog T. N. je poznavao od ranije iz viđenja, sa istim je imao konflikt prije rata, kada je od istog zadobio i povrede. Ističe da je suprugu upoznao krajem septembra ... godine u OŠ „V. N.“ i da istu nije upoznao u vrijeme kada je stanovala u kući kod P. M., niti je kad dolazio u njegovu kuću.

Da je u toku rata povrijeđen optuženi T. E. proizilazi iz medicinske dokumentacije na njegovo ime, koja je vještačena po vještaku sudske medicine K. dr. R., kao i na okolnosti preduzimanja inkriminiranih radnji za koje se tereti. Tako je vještak iz medicinske dokumentacije utvrdio da je T. E. u periodu od ... avgusta do ... septembra ... godine, liječen na Neurohiruškom odjelu Hiruške klinike KMC u T., zbog strijelne razderotine, najvjerovatnije zastrijela lijeve zatiljno tjemene regije glave. U okviru navedene povrede, prema raspoloživoj dokumentaciji došlo je do oštećenja, odnosno presijecanja arterije, lijeve zatiljne arterije i do masivnog krvarenja, a pri prijemu kod pacijenta je na osnovu određenih parametara uočen znak reakcije organizma u smislu početnog šoka, pa se povreda kvalifikuje kao obična teška tjelesna povreda. Optuženi je otpušten iz bolnice ... godine, ostao je na opservaciji tih ... dana, prije svega zbog posmatranja povrede glave, konstatovano je da je urađen i Glazgov skor, koja je iznosila 14 u ovom slučaju, tako da je na osnovu svega navedenog vještak se izjasnio da je u vrijeme kritičnog događaja, odnosno dana 14.... godine, T. E. bio zdravstveno sposoban

da poduzima radnje koje se navode u optužnici. Naveo je da su u medicinskoj dokumentaciji navedene povrede od ranije ranjavanje natkoljenice i navedena je dijagnoza stanje poslije potresa mozga i da su kod optuženog T. E. nastale obične teške tjelesne povrede. Na pitanja vještak se izjasnio da izlaskom iz bolnice Tursunović medicinski rečeno nije sve završeno, radilo se o povredi mekih tkiva za koje je potrebno izvjesno vrijeme da zacijele, za koje je vještak naveo pojašnjenje perioda zacjelivanja rana i to tzv. upalna reakcija kada se organizam brani od povrede, potom druga tzv. faza proliferacije, kada organizam stvara nove krvne sudove i novo tkivo i tada počinje proces cijeljenja rane. Po mišljenju vještaka, kod T. je bio sasvim dovoljan period, rana je zarasla, hirurški konci se skidaju 7 do 10 dana nakon stavljanja i to je vrijeme kad već zarastaju ivice rane, što znači da je ožiljak već počeo da se formira. Nadalje se vještak izjasnio kakve je posljedice optuženi T. mogao imati nakon ovog povređivanja, obzirom na potres mozga, gubitak krvi koji je sigurno izazvao i prolaznu anemiju, malokrvnost, u tim prvim danima, u toku povređivanja i poslije povređivanja, a da je nakon sanacije povrede mogao osjećati nesvjestice, malaksalost, glavobolje, koje su mogle trajati i kasnije kroz određeni period čak i u vrijeme ovog kritičnog događaja. Obzirom na zaustavljeno krvarenje, da je rana hirurški obrađena i zarastanje počelo, kod T. su tegobe u smislu malaksalosti, nesvjestica i drugo, trajale vrlo kratko, samo nekoliko dana, a obzirom na lokaciju povrede, bilo je potrebno odstraniti dio kose, odnosno ošišati taj dio glave radi saniranja povrede, ali isti je mogao, ali nije morao imati zavoj na tom dijelu a radi se o zatiljnom dijelu glave.

Nalaz i iskaz vještaka sudske medicine K. dr. R. u odnosu na vještačenje povrede kod optuženog T. E. i na okolnosti preduzimanja inkriminiranih radnji za koje se tereti, ovaj sud je u cijelosti prihvatio kao stručan i objektivan, koji se nije ni dovodio u sumnju. Međutim, nalaz i iskaz pomenutog vještaka u odnosu na vještačenje oštećenog P.M. ovaj sud cijeni irelevantnim, jer se ne odnosi na inkriminacije koje su sadržane u optužbi, iz kojih razloga se ovaj sud u razmatranje istog nije ni upuštao.

Prema iskazu svjedoka Š. S., proizilazi da je odrastao sa T. E., da nije problematičan, da mu je poznato da je bio ranjen u ratu, sa istim se družio na početku rata a dolazio je kod njega kad je bio ranjen, poznato mu je da se nije mogao puno kretati. da mu je pomagao, jer je bio u glavu ranjen. Nije mu poznato da li je T. E. u vrijeme ranjavanja imao pušku kod sebe ili je vratio u jedinicu. Naveo je da je jedne prilike s njim otišao do osnovne škole gdje su se nalazile izbjeglice da podijeli djeci neke slakiše, te zna kad je došao u školu da je bila neka djevojka koja je šišala, a kako je E. bio ranjen u glavu sa lijeve strane, koja strana je bila ošišana, zamolio je tu djevojku da mu ošiša i desni dio, a to je njegova sadašnja supruga. Navodi da su se tada T. i ta djevojka upoznali u školi, što je čuo jer je bio u blizini i to na način da su se predstavili jedno drugom. Na pitanje suda, svjedok se nije mogao tačno izjasniti kada je to bilo, pa navodi da je to moglo biti septembar ili oktobar mjesec ili godine, nije siguran. Svjedok je naveo da mu je poznato da se optuženi T.E., nakon 15 dana od upoznavanja u školi, oženio tom

djevojkom koju je tada upoznao. Naveo je da je optuženi T. E. imao braće, da su ih sve zvali „T.“, da mu je jedan brat ubijen i da je fizički ličio na E., ali da se nije družio sa T. N.. Poznaje i T. N., jer su zajedno bili u S. odredu u toku rata, ali da nikada nije vidio da se optuženi T. E. družio sa T. N.. Koliko mu je poznato E. nikada nije polagao vozački ispit niti ima vozačku dozvolu.

Iskaz svjedoka Š. S. u pogledu ličnosti optuženog ovaj sud je prihvatio vjerodostojnim, dok dio iskaza u pogledu vremena upoznavanja sa tada djevojkom, sadašnjom suprugom je neuvjerljiv što je i logično da se nakon dužeg proteka vremena ne može sjetiti pouzdano ni godine, a pogotovo mjeseca, te je neuvjerljivim ocijenjen i dio iskaza svjedoka „da nikada nije vidio da se optuženi T. E. družio sa T. N.“, jer sama činjenica da nije vidio ne znači da se oni nisu družili u kojem dijelu svjedok nije bio ubjedljiv.

Svjedokinja I. A. navela je da je kao izbjeglica dana ... godine, sa djecom došla u školu gdje je smještena, a nakon mjesec ili dva u školu došla je M. sa roditeljima, misli da je to bio septembar ili oktobar nije sigurna, a na pitanje suda se izjasnila da je to ipak bilo u jesen, da su se optuženi T. E. i M. upoznali u školi, što joj je poznato, jer joj je M. rekla da zna šišati, tako da je sa M. otišla iza škole gdje je M. šišala. Sjeća se da su naišla dva mladića, jedan od njih je imao nešto na glavi i M. je tog mladića ošišala, te je čula da su se tada upoznali, jer je optuženi ispitivao M. odakle je, a M. se interesovala za ranu na glavi. Poslije toga M. joj je rekla da joj se sviđa taj mladić, te je vidjela da je E. nakon tog susreta dolazio u školu, a za kratko vrijeme M. se udala za tog mladića.

Iz iskaza svjedoka B. M. proizilazi da optuženog T. E. poznaje iz viđenja, da ga je rijetko viđao, da sa njim nije nikada imao bilo kakav problem, ali da jeste sa njegovim bratom u ljeto... godine, kada je otišao kod T. u njegov stan i brat optuženog mu opsovao mater i udario ga, te istjerao napolje, što je rekao i pripadnicima patrolne policije koje je sreo kada se vraćao iz tog stana, ali ne zna šta se dalje dešavalo, je li policija nešto preduzimala vezano za taj događaj. Naveo je da je i prije tog događaja imao problem sa T., misli na brata optuženog, kada ga je udario nečim i rasjekao, te mu oteo kutiju, odnosno paket koji su bacali iz aviona, a na pitanje svjedok je naveo je da je to bilo poslije događaja u stanu.

Iz iskaza svjedokinje T. M., supruga optuženog T. E., proizilazi da je u Ž. došla krajem juna .. godine, jer su bili protjerani i morali su da napuste selo, da je prije živjela u D. G., opština Z., da je došla sa majkom, dvije sestre i bratom i smjestili su se u Osnovnu školu V. N. u Ž., krajem juna, prije toga su bili u K. tri dana i onda došli za Ž., sredinom jula ... godine. Kada je došao i njen otac prešli su kod P.M. u kuću, tada nije poznavala optuženog T.. Kritične večeri kada je pretučen oštećeni P. bili su u kući, ali su nakon tog događaja, odmah ujutro otišli, nakon što se pojavila M. kćerka i počela da psuje balijsku mater, da govori da znaju ko je to uradio. Navodi da je nakon izlaska iz M. kuće E. upoznala u školi, a to je bilo negdje septembar kraj septembra .. godine, a brak sa istim

je zaključila u oktobru. U kući P. M. optuženog T. nikada nije vidjela, ali je viđala druga uniformisana lica koja su često dolazila njegovoj kući, sjedili i pili. Navodi da joj nije poznato da je oštećeni imao kola, da ispred garaže oštećenog nije bilo nikakvog kanala i da njen muž nikada nije polagao vozački ispit.

Svjedok J. M. je u iskazu naveo da poznaje T.E. i njegovu braću i oca, da je T. E. bio dobro dijete i da nikada s njim nije bilo problema, poznato mu je da je E. u ratu bio ranjen u nogu i nikada nije čuo da je imao problema sa S.. Poznato mu je da je T. E. imao brata koji je bio problematičan, te je naveo da nikada nije vidio da T. E. vozi kola.

Iz iskaza svjedokinje M. S. slijedi da je sa porodicom živjela u D. G., općina Z. do ... godine, kada su protjerani, te su dana ... godine došli u Ž. u OŠ „V.N.“, da je živjela u kući P. M. sa ocem R. i majkom R., sestrom i bratom, te nakon događaja, kada su P. M. napali, zbog svoje bezbjednosti su se iselili iz njegove kuće, a i zbog prijetnje njegove kćerke. Te kritične večeri kada se desio događaj nalazila se u kući u prizemlju, nije ništa vidjela, ali je čula pucanj, navela je da nije bilo struje, bila je redukcija, jer je bilo ratno stanje. Dok je boravila u kući P. istom su svakodnevno dolazila uniformisana lica, a i civili, ali T. E., koji joj je kasnije postao zet, dok je boravila u kući P. M., ona ga nije upoznala, niti je on dolazio, već je istog je upoznala krajem septembra mjeseca ... godine u OŠ „V. N.“ u Ž., kada se i njena sestra upoznala s njim, a odmah idućeg mjeseca se i udala za T. E..

Svjedok Z. S. u iskazu navodi da poznaje T. E. i njegovu braću, po nadimku „T.“, da je stanovao u komšiluku njegove porodice i poznato mu je da se E. uvijek prema Srbima ponašao dobro, te je naveo da je E. ličio, kao brat blizanac svom bratu koji je poginuo, te mu je poznato da je E. bio ranjen u ratu i da nikada nije vidio E. da vozi kola.

Cijeneći iskaz optuženog T.E. dat u svojstvu svjedoka, ovaj sud ga nije prihvatio vjerodostojnim, jer takav njegov iskaz nije potkrijepljen ostalim provedenim dokazima. Sud prihvata tačnim da je ovaj optuženi bio ranjen sa povredom na glavi, što je potvrđeno medicinskom dokumentacijom koja je vještačena po vještaku sudske medicine, ali koji je u inkriminisano vrijeme, kako to vještak navodi, mogao preduzeti radnje opisane u izmijenjenoj optužnici. Odbrana je, pored toga, nastojala predstaviti da se radilo o zamjeni identiteta učinioca, na koju okolnost su se izjašnjavali svjedoci ukazujući da je brat optuženog T.2 bio problematičan, koji je ubijen u nekoj kafani, što je po ocjeni ovog suda potpuno neprihvatljivo. Ovo iz razloga što je oštećeni P. sasvim argumentovano naveo da se radilo o optuženim T. E. i T. N., tako da nastojanja odbrane i u odnosu predstavljanja da optuženi nije upoznao M., svoju suprugu, u vrijeme kada je stanovala u prizemlju kuće oštećenog P., da nije dolazio tada svojoj djevojci, da nisu sjedili pod grožđem ispred kuće, od strane ovog suda nisu prihvaćena.

Iskaz svjedokinje I. A. ovaj sud je ocijenio neuvjerljivim, posebno u dijelu prisustva upoznavanju M. sa optuženim T.2. Iskaz svjedokinje M. S. o njihovom protjerivanju iz G., općina Z., dolasku u Ž. i onoga što je čula kritične prilike u kući P., ovaj sud je u tom dijelu prihvatio vjerodostojnim njen iskaz, dok u dijelu iskaza da optuženog nije upoznala dok su stanovali u kući oštećenog P., da nije dolazio, već da ga upoznala krajem septembra mjeseca godine u OŠ „V. N.“ u Ž., nije prihvatio vjerodostojnim, koji dio iskaza je u protivrječnosti sa dijelom iskaza svjedoka M. R., koji je pored ostalog naveo da su u kući P. stanovali oko dva mjeseca prije kritičnog događaja.

Tako su iskazi svjedoka J. M., Z.S. i B. M. od strane ovog suda ocijenjeni uopćenim, pa iz tog razloga nepouzdanim i neprihvatljivim, jer sama činjenica da, kako navodi Z., nikada nije vidio E. da vozi kola, ne znači ništa, pa i da ga je svjedok vidio da vozi kola, kao i navodi B. o bratu optuženog.

Na osnovu svega navedenog, ovaj sud je prihvatio utvrđenim da su optuženi kao pripadnici ABiH u maskirnim uniformama i naoružani puškama, kritične prilike u kasnim noćnim satima došli pred kuću oštećenog civila predstavljajući se kao policija da im otvori vrata, nakon otvaranja repetirali pušku prema njemu i psujući mu naredili da izađe iz kuće napolje, nakon čega je oštećeni iz straha zalupio i zaključao vrata, pobjegao u kupatilo, a optuženi pucajući iz oružja i primjenom sile razvalili ulazna vrata, ušli u kuću i izvukli oštećenog u kuhinju gdje su ga udarali dok je ležao potrbuške, ispalili nekoliko hitaca pored njegove glave, optuženi T.2 je izvadio lugu i posuo ga pepelom, dok je optuženi T. pretraživao stvari po kući te prilazio i udarao ga, usled čega je oštećeni zadobio povrede opisane u izreci ove presude, a nakon toga otišli do garaže oštećenog, odvalili vrata i u vozilo „Z. 101“ vlasništvo oštećenog ubacili stvari koje su prethodno uzeli iz kuće, a zatim se udaljili iz dvorišta i udarili od pomoćnu ogradu stadiona, nakon čega su pobjegli u nepoznatom pravcu.

U takvim radnjama optuženih, bliže opisanim u izreci ove presude, ovaj sud nalazi da se ostvaruju sva obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ. S obzirom da su optuženi oštećenom zadali više udaraca nogama, kundakom puške, nakon što su ga oborili na pod, na način opisan u izreci ove presude, a potom mu psovali, posuli ga lugu, ovaj sud nalazi da su optuženi na osnovu tih okolnosti bili svjesni da time vrše ozbiljan nasrtaj na njegovo ljudsko dostojanstvo i da mu time nanose povrede tjelesnog integriteta, te duševnu bol i patnju. Po ocjeni suda, oni su to i htjeli što sud zaključuje prije svega na osnovu broja udaraca koje su zadali oštećenom. Imajući u vidu radnje provaljivanja u garažu, uzimanja vozila oštećenog u koje su stavljali stvari koje su iznijeli iz njegove kuće, ovaj sud nalazi da su optuženi preduzeli radnje pljačke u namjeri da pribave protivpravnu imovinsku korist, čega su bili svjesni i isto htjeli.

Takvo postupanje optuženih predstavlja kršenje odredbe člana 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine i člana 4. stav 1. i 2. tačka g) Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju od 12.08.1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II).

Imajući u vidu sve navedeno, a kako su optuženi T.N. i T. E., kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba između ARBiH i VRS, kao i rata u BiH, nečovječno postupali prema civilnoj osobi i nanijeli joj povrede tjelesnog integriteta, te duševnu bol i patnju vrijeđajući njegovo dostojanstvo, te učinili i pljačku imovine civila, ovaj sud je zaključio da su optuženi svojim radnjama ostvarili sva obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, za koje su i oglašeni krivim ovom presudom. U konkretnom slučaju optuženi su postupali kao saizvršitelji u smislu člana 22. istog zakona, jer je u toku postupka utvrđeno da su obojica optuženih učestvovali u radnjama učinjenja predmetnog krivičnog djela, te su na taj način zajednički učinili ovo krivično djelo, te da su bili svjesni zajedničkog djelovanja.

Prilikom odmjeravanja kazne optuženim, ovaj sud je imao u vidu sve okolnosti koje su u skladu sa članom 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, od značaja prilikom odmjeravanja kazne. Tako je kao olakšavajuće okolnosti na strani optuženog T. N. sud cijenio životnu dob, njegove porodične prilike, da je oženjen, otac dvoje djece, zatim da je nezaposlen i lošeg materijalnog stanja. Kao otežavajuću okolnost sud je cijenio njegovu osuđivanost koja se odnosi na vrijeme poslije učinjenog predmetnog krivičnog djela i to: presudom Osnovnog suda Živinice broj K-182/94 od 06.02.1995. godine, zbog krivičnog djela iz člana 93. stav 1. KZ R BiH, na kaznu zatvora od tri godine; presudom Osnovnog suda Živinice broj K-81/97 od 05.11.1998. godine, zbog krivičnog djela iz člana 93. stav 1. KZ R BiH, na kaznu zatvora od jedne godine; presudom Kantonalnog suda Tuzla broj K-63/98 od 21.12.1999. godine, zbog krivičnog djela iz člana 186. stav 2. u vezi sa članom 182. stav 1. KZ R BiH, na kaznu zatvora od četiri godine; presudom Osnovnog suda Živinice broj K-145/99 od 20.12.1999. godine, zbog krivičnog djela iz člana 221. stav 1. KZ FBiH, na kaznu zatvora od pet godina; presudom Općinskog suda Živinice broj K-69/98 od 03.08.2001. godine, zbog krivičnog djela iz člana 315. stav 1. KZ FBiH, na kaznu zatvora od četiri mjeseca; presudom Kantonalnog suda Tuzla broj KŽ-186/04 od 27.08.2004. godine, zbog krivičnog djela iz člana 362. stav 1. KZ FBiH, na kaznu zatvora od četiri godine, uslovno dvije godine; presudom Općinskog suda Živinice broj K-323/96 od 18.08.2008. godine, zbog krivičnog djela iz člana 88. stav 1. KZ R BiH, na kaznu zatvora od dvije godine i šest mjeseci; presudom Općinskog suda Tuzla broj 032 K 09 000109 od 16.05.2009. godine, zbog krivičnog djela iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, na kaznu zatvora od tri mjeseca. I u odnosu na optuženog T. E. sud je od olakšavajućih okolnosti cijenio životnu dob u vrijeme izvršenja djela, da je u vrijeme izvršenja djela bio ranjen, potom njegove porodične prilike s obzirom da je oženjen, otac dvoje djece, zatim da je nezaposlen i lošeg materijalnog stanja, dok je kao

otežavajuću okolnost cijenio da je osuđivan presudom Osnovnog suda Živinice broj K-73/92 od 09.04.1997. godine, zbog krivičnog djela iz člana 165. stav 1. KZ FBiH, na kaznu zatvora od četiri mjeseca, uslovno jedna godina. Imajući u vidu težinu učinjenog krivičnog djela, te stepen krivične odgovornosti optuženih, a uzimajući u obzir i zakonom propisanu kaznu za predmetno krivično djelo, ovaj sud je našao da navedene olakšavajuće okolnosti u svojoj ukupnosti imaju karakter osobito olakšavajućih okolnosti, koje ukazuju da se i sa ublaženom kaznom prema ovim optuženim može postići svrha kažnjavanja. Stoga je ovaj sud ublažio zakonom propisanu kaznu uz primjenu člana 42. tačka 2. preuzetog KZ SFRJ i optužene T.N. i T. E. uz primjenu člana 43. stav 1. tačka 1. istog zakona osudio na kaznu zatvora u trajanju od po jednu godinu i osam mjeseci. Ovaj sud nalazi da izrečena kazna zatvora optuženim u navedenom vremenskom trajanju odgovara težini učinjenog krivičnog djela i stepenu krivične odgovornosti optuženih, koja je neophodna i dovoljna za ostvarivanje ciljeva specijalne i generalne prevencije, da će uticati na optužene kao i ostale da ubuduće ne čine krivična djela.

Na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH, oštećeni P. M. se sa imovinskopравnim zahtjevom upućuje na parnični postupak, jer podaci krivičnog postupka, ne pružaju pouzdan osnov za potpuno, niti djelimično presuđenje.

U pogledu troškova krivičnog postupka, ovaj sud je na osnovu člana 202. stav 4. ZKP FBiH, optužene oslobodio dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, tako da troškovi koji se odnose na prvostepeni postupak i postupak odlučivanja po žalbi protiv prvostepene presude, kao i svi troškovi njihovih branitelja po službenoj dužnosti, padaju na teret budžetskih sredstava Kantonalnog suda u Tuzli, dok ostali troškovi krivičnog postupka koji se odnose na pretres pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, padaju na teret budžetskih sredstava ovog suda. Ovo iz razloga što je ovaj sud utvrdio na osnovu dokaza o imovnom stanju da je optuženi nezaposlen i lošeg imovnog stanja, pa cijeni da bi obavezivanjem optuženog na plaćanje troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje.

Zapisničar

Amela Kešan

Predsjednica vijeća

Vesna Stanković Čosović

POUKA: Protiv ove presude žalba nije dopuštena.

